İŞKUR

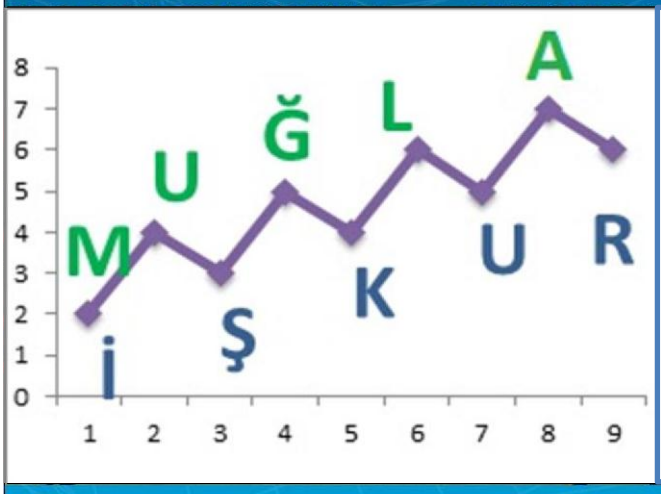

2016

MUĞLA

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

MUĞLA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

(2016)

YAZARLAR

İş Ve Meslek Danışmanı: Yasemin KOÇ

İş ve Meslek Danışmanı: M. Akif KOÇ

SUNUŞ

Kalkınmanın en önemli parametrelerinden olan "İstihdamın Artırılması" konusu, 9. ve 10. Kalkınma Planlarında; "İşgücü Piyasasının Geliştirilmesi, Eğitimin İşgücü Talebine Duyarlılığının Artırılması ve Aktif İşgücü Politikalarının Geliştirilmesi" ve "Nitelikli İşgücü Yetiştirilmesi" ana temaları ile kendine yer bulmuş, Cumhuriyetimizin 100. Yılı olan 2023 yılı itibariyle de işsizlik hedefi % 5 olarak belirlenmiştir. Bu perspektifin somutlaştırılmış hedeflerinden birisi de milli gelirin 2 trilyon dolara, kişi başına düşen gelirin 25 bin dolara yükseltilmesi, ihracatın 500 milyar dolara çıkarılması, enflasyon oranlarının kalıcı bir biçimde düşük ve tek haneli rakamlara indirilmesidir.

Sözü edilen planların vizyonu; "İnsana yaraşır iş fırsatları sunan, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlandığı, işgücü niteliğinin yükseltildiği, verimli ve etkin kullanıldığı, tam istihdam düzeyine ulaşmış, küresel rekabete uyumlu ve uluslararası çalışma standartlarında bir çalışma hayatının esas olduğu, sosyal diyalog mekanizmalarının işletildiği ve çalışma barışını hedefleyen, düzgün işlerin norm olduğu, tüm çalışanların sağlık ve güvenliğini koruyucu ve geliştirici, iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerini sistematik bir şekilde yürüten bir işgücü piyasasına sahip olmak" olarak belirlenmiştir.

Bu minval üzere bakıldığında, ülkemizin de orta ve uzun vadede kalkınma amacının, yeniden şekillenmekte olan dünyada milletimizin temel değerlerini ve beklentilerini esas alarak gerçekleştirilecek yapısal dönüşümlerle ülkemizin uluslararası konumunu yükseltmek ve milletimizin refahını artırmak olduğu bilinmektedir.

Bu itibarla; tarihi M.Ö. 3000 yıllarına kadar uzanan, yurdumuzda; tarih, kültür, turizm, eğitim, sanat ve tarım şehri olarak bilinen ve de yılda yerli yabancı yaklaşık altı milyon turist ağırlayarak oluşturduğu ekonomik çeşitlilikle yıldızı parlayan, Ege'nin incisi ilimizde bütün kurum ve kuruluşlarımızda çağdaş yönetim anlayışı çerçevesinde; insan odaklı, katılımcı, güven esaslı, iletişim temelli, rasyonel bir oydaşma ile kurumsal yönetişim gerçekleştirilerek öz disiplin içerisinde, proaktif, etkili, verimli, ergonomik ve çözüm merkezli strateji geliştirmek için makro çalışmalar yapılmaktadır.

Bu bağlamda hedefi, **"sürekli iyileşme ve gelişme"** olan ve ülkemizde 10,7 olarak gerçekleşen işsizlik oranının 7,3 olarak temayüz ettiği ilimizde; istihdam ve mesleki eğitim ihtiyacını tespit ederek, etkinlik ve verimliliği artırmak amacıyla; "İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu" olarak aldığımız kararlar doğrultusunda hazırlanan bu çalışmanın, ilimizdeki işsizlik sorununun doğru teşhis edilmesi ve yetişmiş insan gücünün, doğru ve isabetli alanlara yönlendirilmesi için önemli katkıları olacağına inanmaktayım.

Ayrıca, işgücü becerilerine yönelik eğitim planlamalarının etkinliğini ve verimliliğini artırmada, istihdama yönelik geliştirilecek stratejilerin gerçekçi şekilde sevk ve idaresinde Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü ve diğer ilgili kurumlara önemli görevler düşmektedir.

9. ve 10. Kalkınma Planlarında da yer alan; "istihdamın artırılmasına" yönelik oluşturulacak stratejilere ışık tutacak bu analiz çalışmasında emeği geçen başta Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü insan kaynakları olmak üzere tüm kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör çalışanlarına teşekkür ederim.

Amir ÇİÇEK
Muğla Valisi

ÖNSÖZ

Tahsil-i kemâlât kem âlât ile olmaz

NABİ

Kuşkusuz günümüz dünyasında toplumların çağdaşlık düzeyinin temel parametresi; eğitimden sağlığa, kültürden sanata, ekonomiden bilişime kadar yakaladığı başarıların, ülkenin gayri safi milli hâsılasına ve tüm dünyanın sıkıntısını yaşadığı işsizlik sorununun çözümüne olumlu yansıması ile ölçülmektedir.

Kadim kültürümüzde ve medeniyet tasavvurumuzda yer alan; "İNSANI YAŞAT Kİ DEVLET YAŞASIN" felsefesi doğrultusunda ve hükümetimizin 2023 vizyonu ile hazırlanan Ulusal İstihdam Stratejisi ile 9. ve 10. Kalkınma Planlarında ortaya konulan **"nitelikli işgücü", "hayat boyu öğrenme"** ve nihayet işsizliğin % 5 lere indirilmesi gibi amaçların gerçekleştirilmesi amacıyla kamu istihdam kurumu olan kurumumuzca da canhıraş çabalar ve icraatlar yapılmaktadır.

Bu bağlamda yurdumuzda; tarih, kültür, turizm, eğitim, sanat ve tarım şehri olarak bilinen ve de yılda yerli yabancı yaklaşık yedi milyon turist ağırlayarak oluşturduğu ekonomik çeşitlilikle yıldızı parlayan, Ege'nin incisi ilimizde sözü edilen parametreleri mümkün olan

daha ileri düzeylere taşımak için gerek Bakanlığımız ve gerekse Genel Müdürlüğümüzün destekleri ile çeşitli projeler geliştirmekte yer yer de uygulamaya koymaktayız. (Turizmin 12 aya yayılmasında istihdam desteği projesi, ilimizde ülkemizin dördüncü Süs Bitkileri Meslek Lisesi'nin açılması gibi-İİMK dan geçirildi-)

Temel görevlerimizden olan istihdamın, korunması, geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla yürüttüğümüz işlemlerden birisi de gelecekteki işgücü ihtiyacını belirlemek, planlamalar yapmak, reel piyasa ve işgücü yetişme modeli açısından ihtiyaç analizleri yapmak, piyasanın ihtiyaçlarını doğru ve isabetle yürütmek yanında piyasanın dinamiklerini doğru ve yerinde yönetmek böylece etkili istihdam politikaları oluşturulabilmesini sağlamak amacıyla sosyal paydaşlarımıza ulaşmakta, onları dinlemekte ve dikkate alarak yapılan işgücü piyasası araştırmalarını yayınlamaktayız.

Nihayet dünyanın ve ülkemizin en önemli uğraşlarından olan "işsizlikle mücadele ve istihdam" sorununa ilimiz ölçeğinde derinlemesine ışık tutacak olan bu çalışmada ve diğer bütün çalışmalarımızda bizlere desteğini esirgemeyen Sayın Bakanımıza, Valimiz Sayın Amir ÇİÇEK'e, Genel Müdürümüz Sayın Mehmet Ali Özkan'a, İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu Üyelerine şükranlarımı sunarken emeği geçen tüm kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör çalışanları ile tüm insan kaynaklarıma da teşekkür ederim.

İlyas SARIYERLİ
Kamu Yönetimi Uzmanı
Çalışma ve İş Kurumu İl
Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ iii
İÇİNDEKİLER iii
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ v
KISALTMALAR vi
YÖNETİCİ ÖZETİ vii
GİRİŞ 2
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 4
İŞKUR GÖSTERGELERİ 5
Kayıtlı İşsiz 6
Açık İşler 7
İşe Yerleştirmeler 9
Mesleki Eğitim Faaliyetleri 10
İşsizlik Ödeneği 12
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 14
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 16
İşyeri Verileri 16
Mevcut İstihdam 25
AÇIK İŞLER 30
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 49
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 56
SONUÇ 62
KAYNAKÇA 64
EKLER 65
EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 65
EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI 73

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)..... 4
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015) 7
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015)..... 8
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015) 10
Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015) 11
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015) 12
Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015) 12
Tablo 8: Sektörlere Göre İşyeri Sayıları.....16
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları.....23
Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı.....26
Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları.....28
Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı.....28
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler.....30
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı.....31
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı.....32
Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi 36
Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı.....37
Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi 39
Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Sıralaması.....41
Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı.....41
Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları 42
Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı 43
Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi 45
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları.....46
Tablo 25: En Fazla Açık İş Olan Meslekler ve Bu Mesleklerden İstenen Beceri Sıralaması.....47
Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler.....48
Tablo 27: Açık İşlerde Cinsiyete Göre İstenen Beceriler.....49
Tablo 28: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı.....51
Tablo 29: En Fazla Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler.....52
Tablo 30: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri.....55
Tablo 31: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri.....56
Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri.....57
Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 57
Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 59
Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 59

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) 5
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015) 6
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015) 8
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015) 9
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşa Göre Dağılımı.....17
Şekil 6: Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 18
Şekil 7: Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinde Kadın İstihdamı 19
Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı.....19
Şekil 9: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinde Kadın İstihdamı 20
Şekil 10: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı.....21
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 22
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 22
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu.....25
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları.....27
Şekil 15: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı.....31
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları.....33
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları.....33
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi.....34
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 34
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 35
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı.....37
Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı.....38
Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 40
Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 50
Şekil 25: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı.....50
Şekil 26: Meslek Gruplarına Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Dağılımı.....52
Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı.....53
Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 54
Şekil 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO 60
Şekil 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri 61

KISALTMALAR

EUROSTAT	Avrupa Birliği İstatistik Ofisi
İEP	İşbaşı Eğitim Programı
İKO	İşgücüne Katılma Oranı
İO	İşsizlik Oranı
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
RİP	Resmi İstatistik Programı
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TYP	Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

Bu çalışma Muğla ilinin işgücü piyasasını ve işgücü piyasasındaki ihtiyaçların belirlenmesi; bu doğrultuda tablo ve grafikler oluşturmak suretiyle mevcut durumun betimlenmesi için yapılmış bir çalışmadır. Alınan veriler doğrultusunda Muğla ilinde sektörel anlamda işgücü piyasalarının temel dinamiklerinin belirlenmesi ve uygulanacak istihdam politikaları için donör oluşturması beklenmektedir.

Araştırmada 20+ istihdam sağlayan işyerleri örneklemi oluşturmuştur. Araştırmayı sahada bizzat kurum personellerimiz olan İş ve Meslek Danışmanları gerçekleştirmiştir.

İşgücü piyasası analizi çalışması iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Muğla ilinin işgücü piyasasına dair işgücü piyasası verilerine yer verilmiştir. İkinci bölümde ise işgücü piyasası analizinde yapılan çalışma ve ülke geneli alınan sonuçlarla karşılaştırılarak nesnel veriler yer almaktadır. Yapılan yorumlar kısa ve öz tutularak asıl irdeleme okuyucuya bırakılmıştır.

2016 yılı kayıtlı işsiz sayısı 23.924'tür ve 2015 yılında 16.315 kişi işe yerleştirilmiştir. 2015 yılında 24.836 kişilik, 2016 yılı ilk 6 aylık dönemde 13.583 kişilik açık iş ilanı yayınlanmıştır. Açık iş ilanlarının en yüksek olduğu sektörün Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri olduğu görülmektedir.

Muğla ili işgücü piyasası 2016 yılı talep araştırmasına göre; işyerlerinin sektörel dağılımına bakıldığında sırasıyla Konaklama Ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyeti, Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı Faaliyetlerinin olduğu görülmektedir. Yüzde 25,4 ile kadın, %74,6 oranı ile en çok erkekler çalışmaktadır. Kadın ve erkeklerin en çok çalıştığı sektör ise Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetidir. Erkeklerin en çok istihdam olduğu diğer iki sektör ise sırasıyla İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımıdır. Kadınlarda ise istihdamın en çok olduğu diğer iki sektör Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı Ve Eğitim Faaliyetleri olduğu görülmektedir.

2016 yılında yapılan bu çalışmada elde edilen bir diğer veri de işyerlerinin sektörel bazda İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranlarıdır. Buna göre İŞKUR hizmetlerinden en çok yararlanan ilk üç sektör sırasıyla Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim ve Eğitim olduğu görülmektedir. Açık işler bölümü incelendiğinde en çok açık işin meslekler bazında; Turizm Ve Otelcilik Elemanı, Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi ve Beden İşçisi (Temizlik) şeklinde sıralandığı görülmektedir.

Açık işlerin temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk üç nedenin; Yeterli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunmaması, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, İletişim ve İfade Yeteneği olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle ilimizde özellikle iş hayatına yeni başlayan/başlayacak olan vatandaşlarımıza İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMI kurslarımıza ağırlık vermekteyiz. Böylece mesleki nitelik/beceri kazanma sürecini finanse ederek iş hayatında katalizör görevi görmekteyiz.

Bilgi formu uygulanan işyerlerinin karşılamakta güçlük çektiği mesleklerin sektörel dağılımında; Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri, Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin onarımı ve İmalat ile ilgili işlerde çalışanların ilk üç sırayı aldığı görülmektedir.

İhtiyaç duyulan meslekler incelendiğinde en çok açık iş olan; garson (servis elemanı), Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı), Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi, Genel Alan Temizleme Görevlisi, Servis Komisi, Satış Danışmanı, Temizlik Görevlisi, Mutfak Görevlisi ve Bulaşıkçı (Stevard) mesleklerinin ön plana çıktığı görülmektedir.

Muğla ilinde açık işlerin aranma kanallarına göre dağılımı; akraba-eş dost, internet, sosyal medya, gazete-ilan vb. ile İŞKUR aracılığıyla olarak sıralanmaktadır.

İlde net istihdam değişim oranının en yüksek olduğu üç sektör; Mesleki ve Bilimsel Teknik Faaliyetleri, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri Ve Gayrimenkul faaliyetleridir.

İlde net istihdam değişim oranı 1,4 % dür. 30 Nisan 2015 tarihinde sektörler itibariyle net istihdam artışı beklenen meslekler yönü ile bakılacak olursa; Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi, Satış Danışmanı, Kağıt İmal İşçisi, Garson (servis elemanı) ve Mermer İşçisidir.Net istihdam azalışı beklenen meslekler ise şoför-yolcu taşıma, inşaat işçisi, animatör, yiyecek-içecek müdürü ve taş ayırıcı (mermer-granit)dır.

GİRİŞ

Muğla İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Muğla İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2016 yılı için Muğla ilinde 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölümde, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan işgücü göstergelerinin yanında İŞKUR verileri ile birlikte il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir.

İkinci bölümde, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Muğla ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının amacı işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İşgücü arzı ve talebinin karşılaşarak işgücünün fiyatı olan ücret düzeyinin ve çalışma koşullarının belirlendiği piyasalara işgücü piyasası denmektedir. İşgücünü arz edenler ile işgücünü talep edenlerin buluştuğu ortam olan işgücü piyasaların etkin işleyişi için arz ve talep yönünün nitelik ve nicelik anlamında analizlerinin yapılmasını gerekli kılmaktadır. Ancak işgücü piyasası çok fazla değişkeni bulunan bir ortam olduğundan analizleri de zorlaşmaktadır. Gerek demografik yapı gerekse sosyal ve ekonomik şartlar işgücü piyasasını etkilemektedir.

İşgücü piyasasında aktif bir şekilde bulunan işgücü kavramı, istihdam edilenler ve işsizlerden; işgücü talebi ise işgücünü istihdam etmek isteyen işverenlerden oluşmaktadır. Bu bölümde işgücünün arz tarafına ilişkin verilere yer verilecek olup işgücünün arz tarafını etkileyen tüm değişkenlerin bilgisine il bazında ulaşılamamaktadır. Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS sınıflandırmasında Aydın, Muğla, Denizli TR32 olarak bölgesindedir. İşgücü arzına ilişkin verileri üreten TÜİK, bölgesel veri setleri yanında il bazında temel işgücü göstergelerini yayınlamaktadır. Bu bölümde Muğla ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

Yıllar/Göstergeler	İşgücüne Katılma Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2008	50,6	45,5	10,1
2009	54,3	47,8	12,1
2010	56,8	50,9	10,5
2011	54,3	49,4	9
2012	56,8	52,3	8
2013	55,5	51,5	7,3

Kaynak: TÜİK

Tablo 1'de Muğla ili için TÜİK'in yayımlamış olduğu temel işgücü göstergelerinden işgücüne katılma oranı, istihdam ve işsizlik oranlarına yer verilmiştir. İşgücüne katılma oranı, istihdam edilenler ve işsizlerden oluşan işgücünün çalışma çağındaki nüfusa oranlanmasıyla elde edilmektedir. Bir ülkede işgücüne katılma oranının yükselmesi, çalışma çağındaki nüfus içerisindeki daha çok kişinin işgücü piyasasında bulunması ve atıl durumda olan işgücünün istihdam olma şansının artması anlamına gelmektedir. İstihdam oranı ise istihdam edilenlerin çalışma çağındaki nüfusa; işsizlik oranı

da işsizlerin işgücüne oranlanması suretiyle hesaplanmaktadır. Yalnız işgücüne katılma oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranları tek başına bir anlam ifade etmemekte, tüm bu oranlar eğitim durumu, cinsiyet, medeni hal, sahip olunan beceriler, sektörün durumu gibi faktörlerle beraber analize dâhil edilmelidir.

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

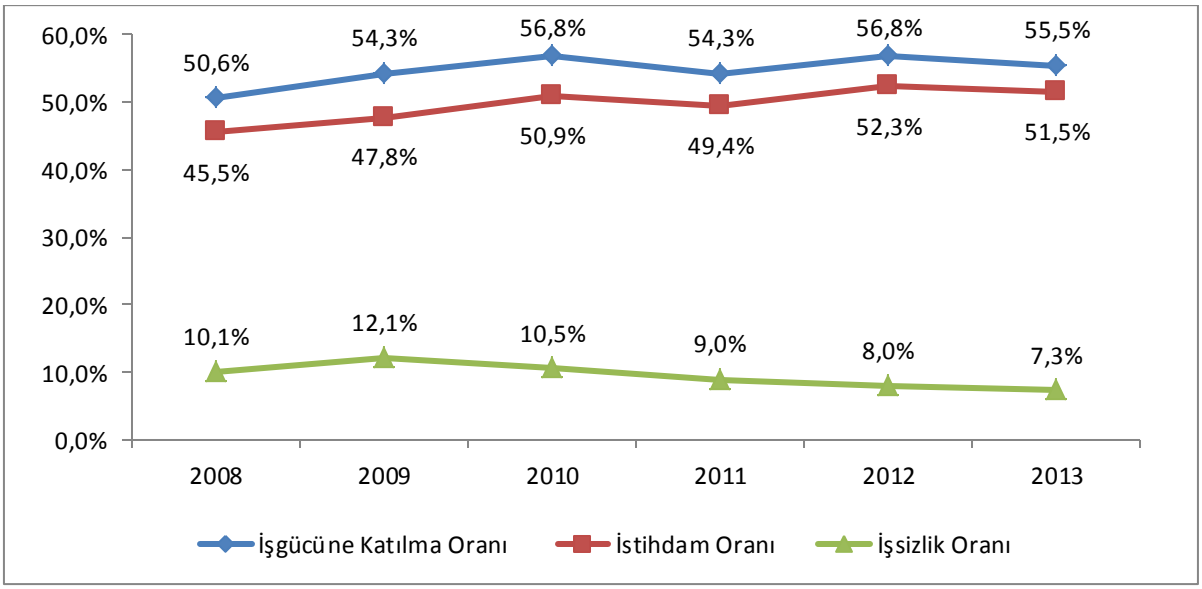

Kaynak: TÜİK

İl düzeyinde temel işgücü göstergelerinde 2008 yılı ile 2013 yıllarına ait verileri bulunmaktadır. Muğla ili için Şekil 1'deki eğilimler incelenecek olursa; 2008 küresel krizinden sonra işsizlik oranlarında sadece 2009 yılında artış görülmektedir. İşgücüne katılma oranında ise 2009 yılında 2008 yılına göre 3,7 puanlık bir artış gerçekleşmiştir. 2010 yılında ise işsizlik oranı yaklaşık 1,6 puan azalmıştır. İstihdam oranı 2012 yılında 2,9'luk puan artışı ile işgücü piyasasının toparlanmaya başladığının göstergesi olmuştur. 2013 yılında Türkiye'de istihdam oranı ise yüzde 43,9 olarak gerçekleşmiş olup, Muğla ili 7,4 puanlık bir farkla bu oranın üstünde bulunmaktadır.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Muğla ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015)

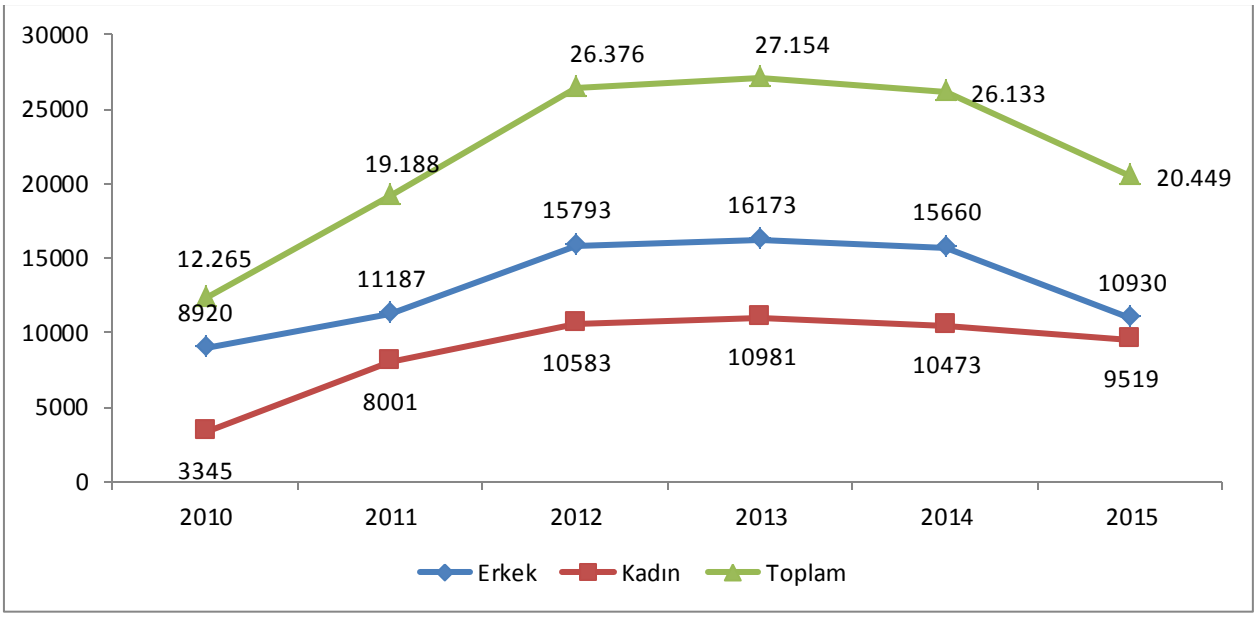

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Muğla ilinde İŞKUR'a kayıtlı işsiz 12 bin 265 kişinin 8 bin 920'si erkeklerden, geri kalan 3 bin 345 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2015 yılında ise toplam 20 bin 449 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında 3 bin 345 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2015 yılında yaklaşık 3 kat oranında artışla 9 bin 519'a yükselmiştir. Bu noktada yukarıda da bahsedilen SGK sorgulamalarından sonra kayıtlı işsiz sayısında kadınların erkeklere nazaran daha fazla yer alması ilk başta olumsuz gibi görünse de aslında daha fazla kadının yıllar içinde işgücü piyasasına katılması ve emeğini sunmak istemesi Muğla işgücü piyasası açısından önemli bir husustur.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015)

Meslekler	Kayıtlı İşsiz
Beden İşçisi (Genel)	2321
Temizlik Görevlisi	1236
Turizm Ve Otelcilik Elemanı	1071
Beden İşçisi (Temizlik)	914
Satış Danışmanı	664
Büro Memuru (Genel)	515
Garson (Servis Elemanı)	494
Hizmetli (Kamu Kuruluşları)	418
Aşçı	373
Sekreter	365
Diğer Meslekler	12078
Toplam	20.449

Kaynak: İŞKUR

Tablo 2'de Muğla ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsizin olduğu ilk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden işçisi (genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Muğla ilinde Kuruma kayıtlı 2 bin 321 işsiz bulunmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Turizm ve Otelcilik Elemanı gibi nitelik gerektirmeyen meslekler takip etmiştir. Bu meslekleri de daha sonra Beden İşçisi(Temizlik), Satış Danışmanı, Büro Memuru (Genel), Garson(Servis Elemanı), Hizmetli (Kamu Kuruluşları), Aşçı ve Sekreter meslekleri takip etmektedir.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015)

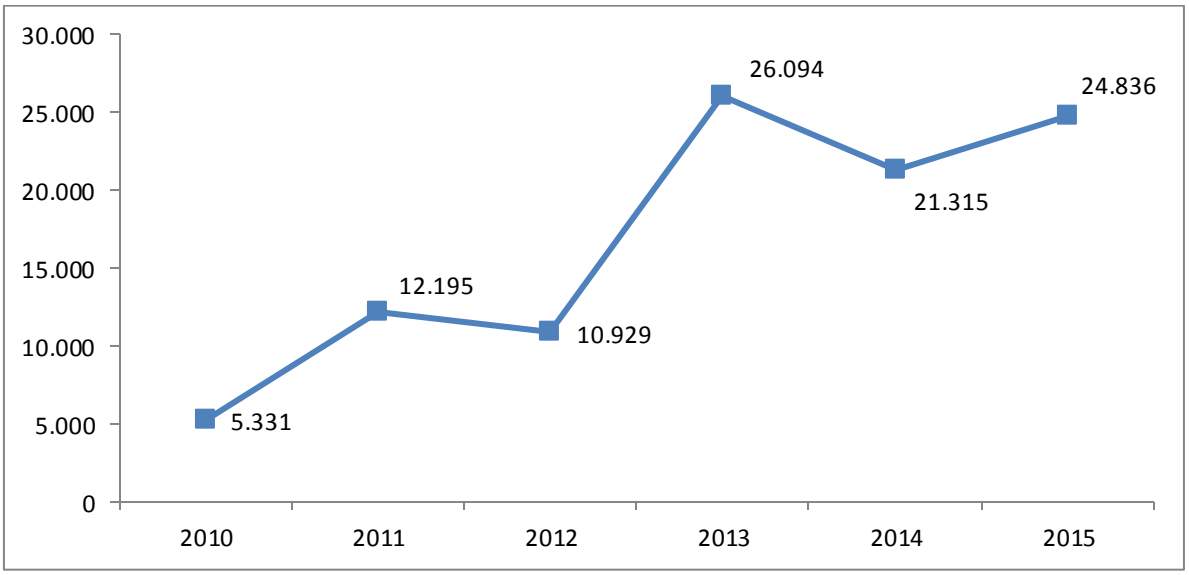

Kaynak: İŞKUR

Şekil 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 5 bin 331 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2015 yılına gelindiğinde 24 bin 836 kişiye yükselmiştir. Bu yükseliş eğiliminin arkasında İŞKUR'un işverenler nezdinde tanınırlığının ve İŞKUR hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile olan çalışma isteklerinin artışı yer almaktadır.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015)

Meslekler	Açık İş
Turizm Ve Otelcilik Elemanı	8609
Beden İşçisi (Genel)	5821
Temizlik Görevlisi	1042
Beden İşçisi (Temizlik)	873
Garson (Servis Elemanı)	730
Güvenlik Görevlisi	596
Satış Danışmanı	494
Oda Görevlisi-Turizm	389
Şoför-Yük Taşıma	221
Bulaşıkçı (Stevard)	204
Turizm Ve Otelcilik Elemanı	8609
Toplam	24.836

Kaynak: İŞKUR

Muğla ilinde 2015 yılında 24 bin 836 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde olduğu gibi ilk 3 sırada Turizm ve Meslek Elemanı, Beden İşçisi (Genel) ve Temizlik Görevlisi mesleği yer almıştır. Daha sonra bu meslekleri Beden İşçisi (Temizlik), Garson

(Servis Elemanı), Güvenlik Görevlisi, Satış Danışmanı, Oda Görevlisi, Şoför-Yük Taşıma ve Bulaşıkçı meslekleri takip etmiştir.

İşe Yerleştirmeler

İşe yerleştirme sayılarının artışı için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu bilinmektedir. Muğla ilinde de açık iş sayılarının artışı ile beraber işe yerleştirme rakamlarında da artış eğilimi göze çarpmaktadır.

Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015)

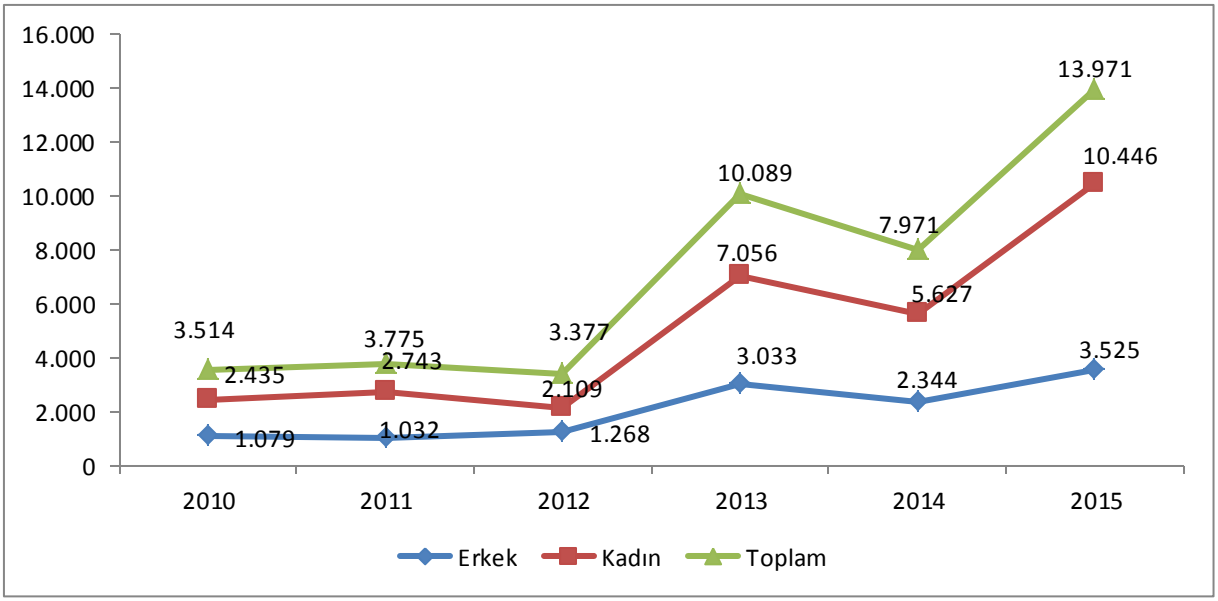

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 3 bin 514 olan Muğla ilinde işe yerleştirilenlerin 1 bin 79'si erkeklerden, geri kalan 2 bin 435 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar özellikle 2012 ve 2014 yıllarında düşüş eğiliminde olmasına karşın daha sonra 2015 yılında artış göstermiştir. 2015 yılında Muğla ilinde 13 bin 971 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. Bu sayının yüzde 21,7'sini erkekler, yüzde 78,3'ünü ise kadınlar oluşturmaktadır.

Şekil 4'te görüleceği üzere 2012 ve 2014 yıllarında işe yerleştirme rakamlarında belirgin bir düşüş yaşanmıştır. Ekonomideki durgunluk, sektörel belirsizlikler, asgari ücret düzeyi ile ekonomideki mal ve hizmet talebi gibi faktörler işverenlerin işgücü talebini etkilemektedir. İŞKUR olarak her koşulda ekonomideki potansiyel olamasa da fiili açık işleri mümkün olduğunca Kuruma kazandırıp, İŞKUR üzerinden iş arayan kayıtlı işgücü ile eşleştirmek işgücü piyasasında etkinliği arttırmak adına önemlidir. Bu durum da doğal olarak istatistiklere işe yerleştirme olarak yansıyacaktır.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015)

Meslekler	İşe Yerleştirme
Turizm Ve Otelcilik Elemanı	7516
Beden İşçisi (Genel)	2073
Temizlik Görevlisi	867
Beden İşçisi (Temizlik)	833
Güvenlik Görevlisi	433
Satış Danışmanı	247
Garson (Servis Elemanı)	207
Büro Memuru (Genel)	140
Şoför (Yolcu Taşıma)	121
Hava Limanı Yolcu Hizmetleri Görevlisi	115
Diğer Meslekler	1419
Toplam	13.971

Kaynak: İŞKUR

Muğla ilinde hem kayıtlı işsiz hem de alınan açık işlerde meslek bilgisine bakıldığında ilk sırada Turizm ve Otelcilik Elemanı mesleği öne çıkmıştır. Muğla ili için Turizm ve Otelcilik Elemanı mesleğinde; en fazla açık işin işverenler tarafından verilmesi doğal olarak kendisini işe yerleştirmede göstermiş olup 13 bin 971 işe yerleştirmenin 7 bin 516'sı bu meslekte gerçekleşmiştir. Bu mesleği Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel), Sekreter, Güvenlik Görevlisi, Satış Danışmanı, Garson (Servis Elemanı), Büro Memuru (Genel), Şoför (Yolcu Taşıma), Hava Limanı Yolcu Hizmetleri Görevlisi meslekleri takip etmektedir.

Mesleki Eğitim Faaliyetleri

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkân vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5'te İŞKUR'un aktif işgücü piyasası programları kapsamında Muğla ilinde gerçekleştirdiği faaliyetlerin verileri yer almaktadır.

Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015)

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Program Sayısı	İEP Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Katılımcı Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımcı Sayısı
2015	99	1.920	1.336	1.701	17	412	1.452	4.033	83	4.633
2014	57	749	706	830	19	470	782	2.049	14	536
2013	74	1.237	1.323	1.637	21	506	1.418	3.380	24	354
2012	125	2.184	404	510	10	250	539	2.944	55	1.022
2011	72	1.090	50	70	54	1.331	176	2.491	71	792
2010	159	2.501	3	4	5	122	167	2.627	33	589

Kaynak: İŞKUR

2015 yılında aktif işgücü piyasası programı kapsamında toplam bin 452 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 4 bin 33 kişi faydalanmıştır. Bu sayılarda 2010 yılına göre önemli ölçüde artış meydana gelmiştir. 2010 yılında 167 kurs düzenlenirken 2015 yılında bu sayının bin 452'lere çıkması ve aynı zamanda 2010 yılındaki kursiyer sayısı 2 bin 627 iken 2015 yılında 4 bin 33 kişi olması İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

Bu süreçte özellikle işbaşı eğitim programlarında önemli bir artış yaşanmıştır. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2010 yılında 167 programın açıldığı ve bu programlardan 2 bin 627 katılımcının faydalandığı görülmekteyken, 2015 yılında bin 452 program açılmış ve bin 701 kişi işbaşı eğitim programlarından katılımcı olarak yararlanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarından ise 2015 yılında 99 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan bin 920 kişi faydalanmıştır.

Diğer bir aktif işgücü hizmeti olan girişimcilik eğitim programı kapsamında 2010 yılında 5 program düzenlenmişken bu sayı 2015 yılında 17'e yükselmiş ve katılımcı sayıları da 122'den 412'e yükselmiştir. Girişimcilik eğitim programları vasıtasıyla İŞKUR, kendi işini kurmak isteyenlerin de yanında olarak girişimcilik konusunda destek sağlamaktadır.

Toplum yararına programlar dâhilinde ise 2015 yılında 83 program düzenlenmiş olup bu programlardan 4 bin 633 kişi faydalanmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Muğla ilinde 2015 yılında toplam 17 bin 352 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 8 bin 141'1 işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır. İşgücüne katılma oranlarının artması ve kayıtlı işsizlerin artması bu duruma neden olmaktadır.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015)

Yıllar	İşsizlik Ödeneği Başvuru Sayısı	İşsizlik Ödeneği Hak eden Sayısı
2015	17.352	8.141
2014	14.215	4.722
2013	13.021	6.381
2012	10.014	4.894
2011	6.595	4.334
2010	6.232	4.236

Kaynak: İŞKUR

Tablo 7'de ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. 2010 yılından itibaren İşsizlik Ödeneği başvuru sayısı ve hak eden sayısı artış göstermiştir. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği, en az hak edenler ise Madenci(Genel) mesleğinde bulunmaktadır.

Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015)

Meslekler	İşsizlik Ödeneği Hak Edenler
Beden İşçisi (Genel)	661
Turizm Ve Otelcilik Elemanı	539
Aşçı	375
Temizlik Görevlisi	296
Garson (Servis Elemanı)	269
Satış Danışmanı	214
Beden İşçisi (Temizlik)	181
Ön Muhasebeci	148
Büro Memuru (Genel)	121
Madenci (Genel)	117
Toplam	8.141

Kaynak: İŞKUR

Muğla ili işgücü piyasası içinde turizm ve otelcilik meslek elemanı mesleği ön planda olduğu önceki tablolarda görülmekteydi. Zira alınan açık işlerde ve işe yerleştirmelerde bu meslek ilk sırada yer almıştı. İşsizlik ödeneğini hak edenler içinde de bu mesleğin ön planda olduğu görülmektedir. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde 661 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmışken Turizm Ve Otelcilik Mesleğinde bu sayı 539 olarak gerçekleşmiştir. Bu meslekleri ise Aşçı, Temizlik Görevlisi, Garson, Satış Danışmanı, Beden İşçisi (Temizlik) ,Ön Muhasebeci, Büro Memuru (Genel), Madenci (Genel) meslekleri takip etmiştir. Tablo 7'den anlaşılacağı üzere birkaç meslek haricinde daha çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde işsizlik ödeneği alma durumu mevcuttur. Bu durum da meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıkları anlamına gelmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın yarattığı etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve

gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında Türkiye genelinde 88 bin 966 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2017 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Muğla ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Muğla ilinde 955 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 35 bin 045 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Muğla ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8'de Muğla ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyeri Sayıları

Sektörler	İşyeri Sayısı
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	279
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	183
İnşaat	129
İmalat	116
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	50
Ulaştırma ve depolama	42
Eğitim	37
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	27
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	23
Diğer hizmet faaliyetleri	23
Gayrimenkul faaliyetleri	15
Madencilik ve taş ocakçılığı	15
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	8
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	3
Bilgi ve iletişim	3
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2
Genel Toplam	**955**

Kaynak: İPA 2016

Muğla ilinde Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Muğla ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 29,2'si Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe yer almaktadır. Arz verileri incelenirken kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme verilerinde Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörünün Muğla ili için önemi ortaya çıkmıştı. Diğer bir ifadeyle Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri

sektörü Muğla ili için önde gelen bir sektör durumundadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde Konaklama ve Yiyecek Hizmeti sektöründe bulunan işyeri sayısının oranı yüzde 6,2 iken Muğla ilinde bu oran yüzde 4,6'dır. Konaklama ve Yiyecek Hizmeti sektöründen sonra en fazla işyeri Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 10,4'ü bu sektörde bulunmaktadır.

En az işyeri ise Su Temini Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme faaliyetleri bulunmaktadır. Daha sonra ise Bilgi ve İletişim sektörü ile Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörü 3'er işyeri ile karşımıza çıkmaktadır. Ancak bu tablo okunurken Muğla ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dâhil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşa Göre Dağılımı

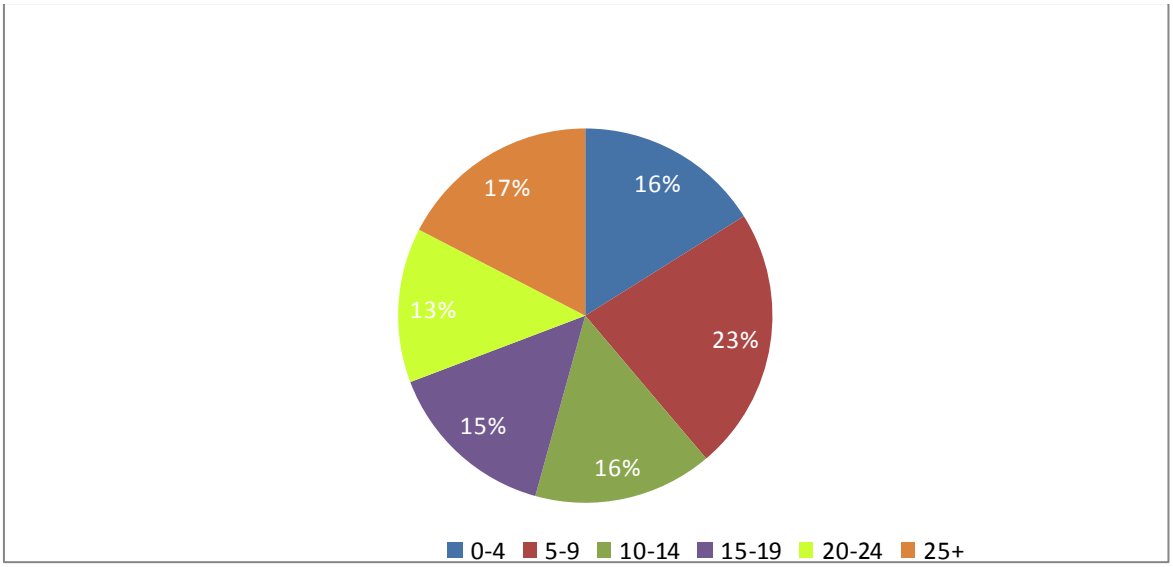

Grafik 5'te görüldüğü üzere Muğla ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 23'ü 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 16'dır. İşyerlerinin yaklaşık 1/3'ü 0-9 yaş aralığındadır. Yaklaşık her 3 işyerinden biri ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

Şekil 6: Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

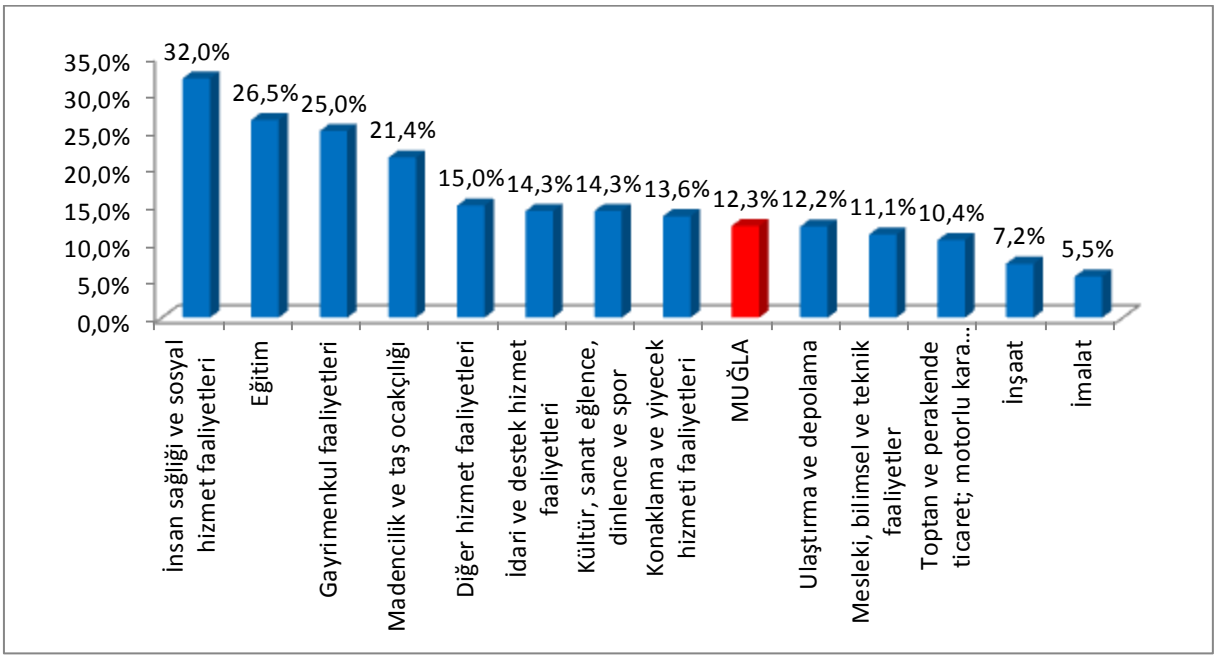

Kaynak: İPA 2016

Muğla ilinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 32'sinde part-time çalışan bulunmaktadır. Muğla ili genelinde part-time çalışanı olan işyerlerinin dağılım oranı yüzde 12,3 olarak gerçekleşmiştir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 38,2 ile birinci sırada yer almıştır. Muğla ilinde ikinci sırada Eğitim sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 26,5'inde part-time çalışan bulunmaktadır. Üçüncü sırada yüzde 25 ile Gayrimenkul hizmetleri ve dördüncü sırada Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü yüzde 21,4 ile yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat ve İmalat gibi sektörlerde işgücü part-time çalışma yapma eğiliminde daha az bulunmaktadır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Grafik 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinde Kadın İstihdamı

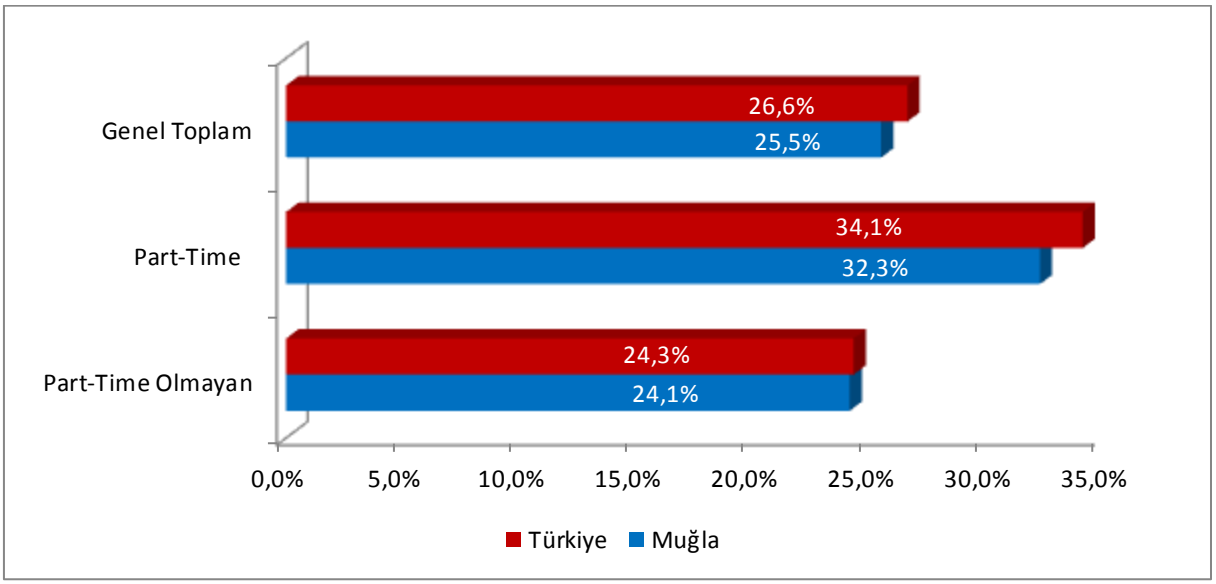

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,6'sını kadınlar oluşturmaktayken Muğla ilinde bu oran yüzde 25,5 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Muğla ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 32,3 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 24,1 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 34,1 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,3'de kalmıştır. Muğla ilinde part-time çalışma kadın istihdamını olumlu etkilememektedir.

Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı

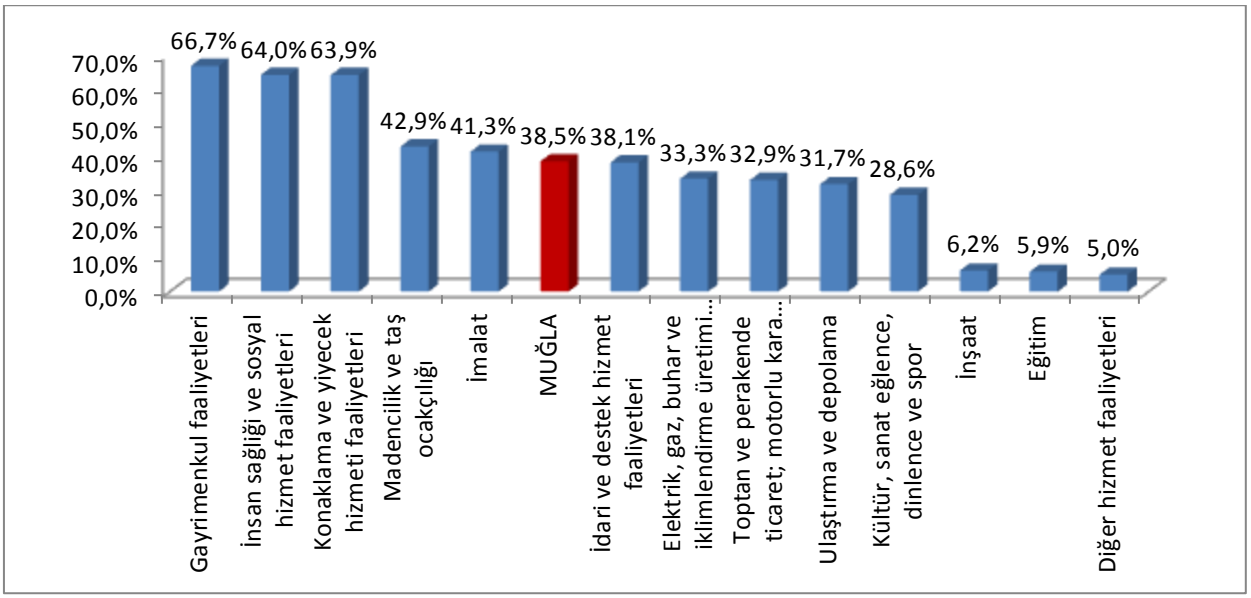

Kaynak: İPA 2016

Muğla ilinde işyerlerinin yüzde 38,5'inde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 51,5'tir. Muğla ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründe görünmektedir. Ancak Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründe işyeri sayısının diğer sektörlere göre az olması da bu oranın yüksek olmasına sebep olmaktadır. Eğitim ve inşaat sektörleri ise en az vardiyalı çalışma yapılan sektörlerden olmuştur. İnşaat sektöründe de bu oranın düşük olmasının nedeni işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Muğla ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; Gayrimenkul Faaliyetleri, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri, Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve İmalat sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinde Kadın İstihdamı

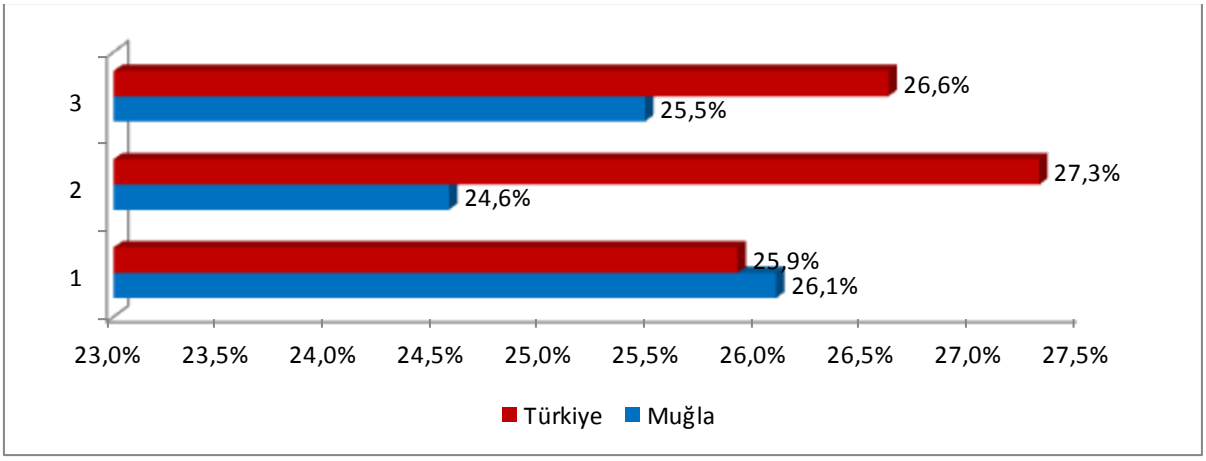

Kaynak: İPA 2016

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilim göze çarpmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 25,9'u kadın, yüzde 74,1'i ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 27,3'e yükselmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 1,4 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu durum Muğla ilinde çok daha farklıdır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 26,1'ni oluşturan kadın çalışanlar, vardiyalı çalışma yapmayan işyerlerinde bu oran yüzde 24,6'dır.

Şekil 10: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı

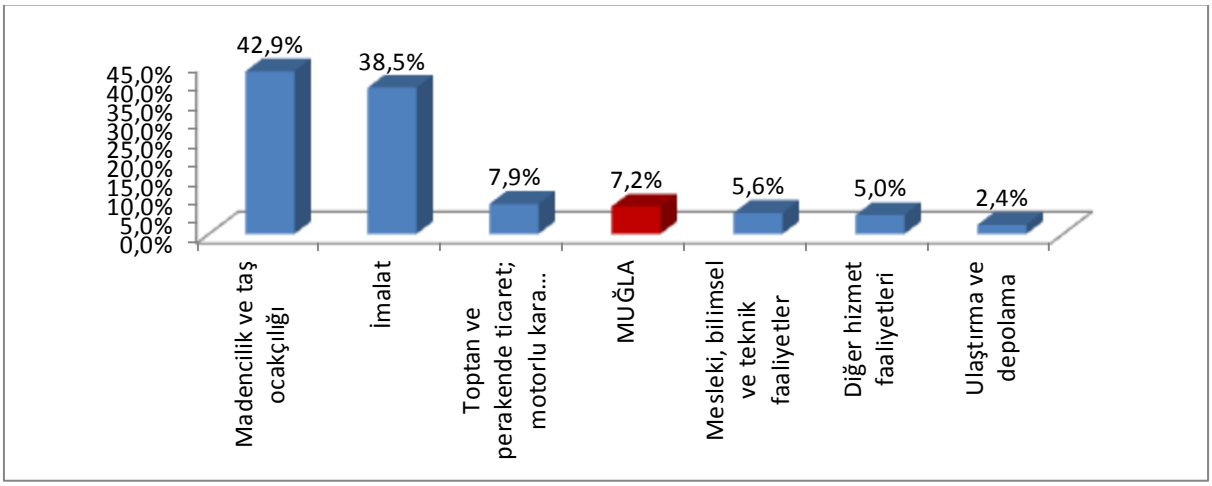

Kaynak: İPA 2016

Muğla ilinde 16 sektörden 6 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 42,9'ü ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 38,5 ile İmalat sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapma oranı anlamında Muğla ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir.

İhracat yapan sektörler incelenirken, daha önce Madencilik Ve Taş Ocakçılığı sektörünün Muğla ili için söylenen, öncü sektör olma hususu akıllara gelmektedir. Muğla ilinde bulunan işgücü için Madencilik Ve Taş Ocakçılığı sektöründe istihdam edilme hususu önemli ağırlık oluşturmaktaydı. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

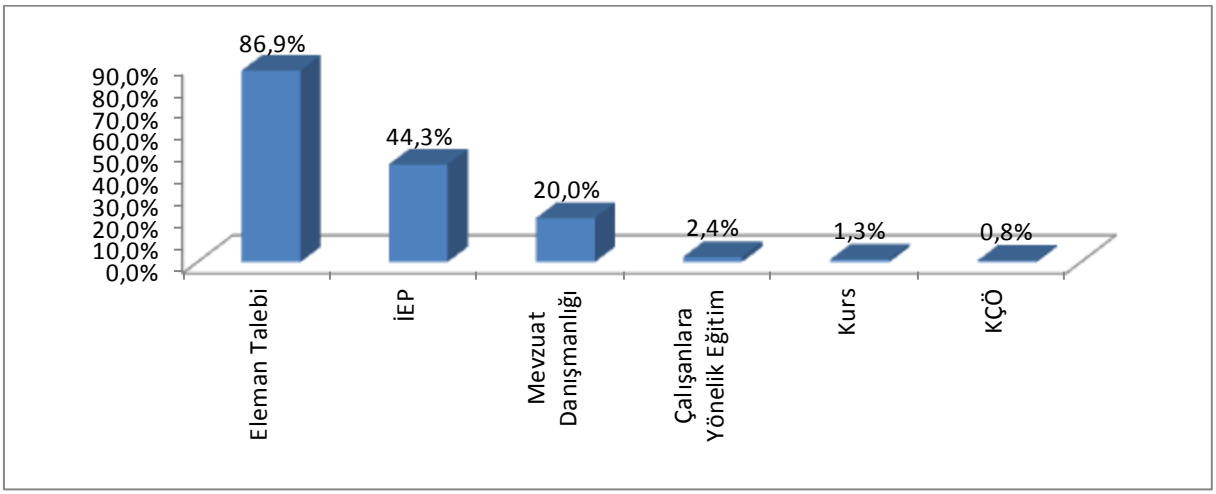

Kaynak: İPA 2016

Muğla ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 43,8'si İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 50,9 olarak gerçekleşerek, bu oran Muğla ili için Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok İŞKUR'dan eleman talebi noktasında hizmet almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 86,9'u İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuşlarken yüzde 44,3'ü işbaşı eğitim programlarına olan ilgisi alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir. Özellikle son dönemlerde işverenlerin Mevzuat danışmanlığına olan ilgisi Muğla ilinde yüzde 20 oranında kendisini göstermiştir.

Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

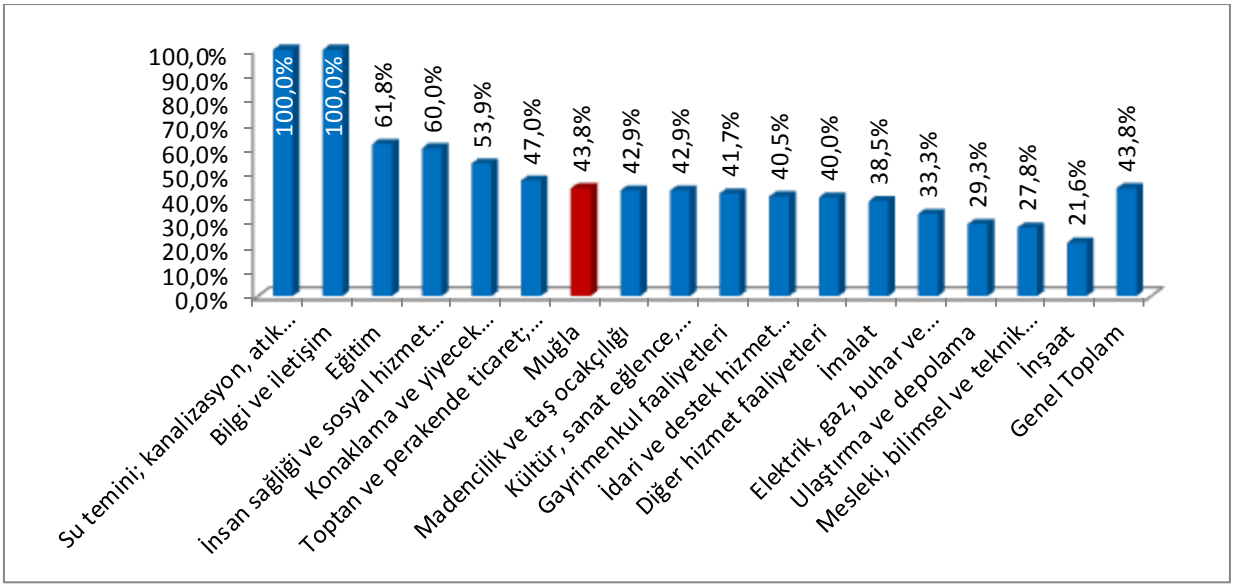

Kaynak: İPA 2016

Şekil 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Muğla ilinde Su Temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri ve Bilgi ve İletişim sektöründe bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır. Yine bu sektörlerde faaliyet gösteren 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin göreceli olarak daha az olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. En az oranda faydalanan sektör ise İnşaat sektöründeki işyerleri olmuştur.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Madencilik ve taş ocakçılığı	*	100,0%	16,7%	*	*	16,7%
İmalat	4,8%	97,6%	23,8%	*	2,4%	4,8%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	*	100,0%	100,0%	*	*	100,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	*	50,0%	50,0%	*	*	*
İnşaat	*	71,4%	42,9%	*	*	*
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	2,6%	84,4%	40,3%	*	1,3%	15,6%
Ulaştırma ve depolama	8,3%	91,7%	25,0%	*	*	8,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1,4%	91,4%	45,3%	1,4%	1,4%	27,4%
Bilgi ve iletişim	*	100,0%	50,0%	*	*	*
Gayrimenkul faaliyetleri	*	100,0%	20,0%	*	*	20,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	*	80,0%	80,0%	*	*	20,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	11,8%	76,5%	64,7%	*	*	23,5%
Eğitim	*	81,0%	76,2%	4,8%	*	33,3%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	*	86,7%	46,7%	*	6,7%	33,3%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	*	66,7%	33,3%	*	*	66,7%
Diğer hizmet faaliyetleri	*	62,5%	75,0%	*	*	12,5%
Genel Toplam	**2,4%**	**86,9%**	**44,3%**	**0,8%**	**1,3%**	**20,0%**

Kaynak: İPA 2016

Muğla ilinde Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Bilgi ve İletişim, Gayrimenkul sektöründeki işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki tablo 9'da yer almaktadır. Su Temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri ve Bilgi ve İletişim sektöründeki işyerleri, işbaşı eğitim programı ve eleman talebi alanındaki hizmetlerden yüzde 50 oranında faydalanmışlardır. Ancak bu sektörde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır.

Eğitim Faaliyetleri sektöründeki işyerleri ise hem eleman talebi hem de mevzuat danışmanlığı hizmetlerinden yararlanmışlardır. Ayrıca bu sektördeki işyerlerinin yüzde 76,7'si işbaşı eğitim programından faydalanmak için İŞKUR ile temasa geçmişlerdir.

Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü yüzde 100 oranında mevzuat danışmanlığı ile işbaşı eğitim programı ve eleman talebinde bulunarak İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır.

Sektörlere göre İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları incelendiği zaman işyerleri, en fazla eleman talebi konusunda İŞKUR ile iletişime geçmişler ve yüzde 44,3 oranında işbaşı eğitim programından yarar sağlamışlardır.

Özellikle kısa çalışma ödeneği almak için diğer sektörlere nazaran eğitim sektörü işverenleri daha çok İŞKUR ile temasa geçmiştir. Bu sonuçtan hareketle Muğla ilinde, ekonomik kriz ya da zorlayıcı sebepler dolayısıyla eğitim sektöründeki işyerlerinin daha çok İŞKUR'dan destek almış olduğu söylenebilir.

Şekil 13'te ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumları Muğla ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu

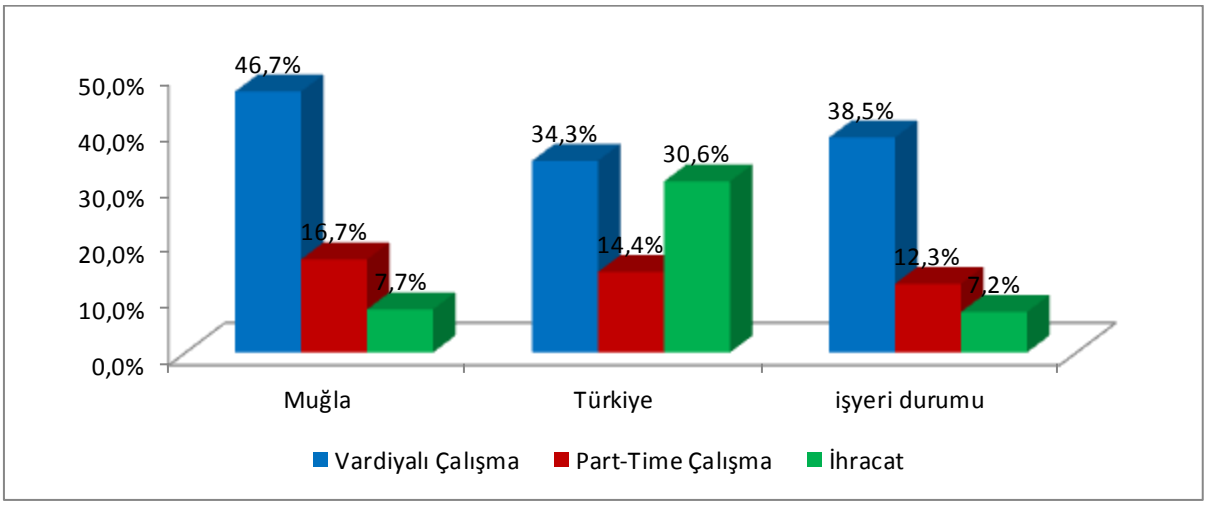

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 34,3'ü vardiyalı çalışma yapmaktadır. Muğla ilinde ise bu oran yüzde 46,7 olarak gerçekleşmiştir. Ancak Muğla ilindeki araştırma kapsamına giren tüm işyerlerinin yüzde 38,5'si vardiyalı çalışma yapmaktadır.

Bu farklar part-time çalışma yapılan işyerleri için belirgin olmamakla birlikte ihracat yapma durumu için aynı husus söz konusu değildir.

Muğla ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri il geneline göre daha yüksek oranda vardiyalı çalışma ve ihracat yapmaktadır. Ancak part-time çalışanı olan işyeri oranı İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinde daha düşüktür.

Mevcut İstihdam

Muğla ilinde araştırma kapsamına dâhil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Muğla ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 35 bin 045 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 26 bin 140 çalışan erkeklerden, 8 bin 925 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Erkek	Kadın	Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	1.162	117	1.279
İmalat	3.667	955	4.622
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1.116	48	1.164
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	50	16	66
İnşaat	2.556	334	2.890
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	3.862	1.301	5.163
Ulaştırma ve depolama	913	161	1.074
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	8.807	3.139	11.946
Bilgi ve iletişim	27	6	33
Gayrimenkul faaliyetleri	346	85	431
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	296	176	473
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1.507	537	2.044
Eğitim	503	743	1.246
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	732	1.159	1.891
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	302	30	331
Diğer hizmet faaliyetleri	273	120	392
Genel Toplam	**26.120**	**8.925**	**35.045**

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre dağılımda ise; Muğla ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı Konaklama Ve Yiyecek Hizmetleri sektöründe istihdam edilmektedir. Konaklama Ve Yiyecek Hizmetleri sektörünün Muğla ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 33,7 oranında, kadınlarda ise yüzde 35,1 oranında Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur. Erkek ve kadınlarda geriye kalan yüzde 66,3'luk ve yüzde 64,9'lik oranlarda diğer sektörlerde çalışma durumu tespit edilmiştir. Toplam çalışan sayıları içinde ise Konaklama Ve Yiyecek Hizmetleri sektöründe çalışma oranı yüzde 34 olarak gerçekleşmiştir.

Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörü toplamda 5 bin 163 kişi ile imalat sektörü ise toplam 4 bin 622 çalışan sayısı ile diğer sektörlere göre il genelinde yüksek sayıdadır.

Tablo 10 incelendiğinde eğitim sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısından daha yüksek olduğu görülmektedir.

Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

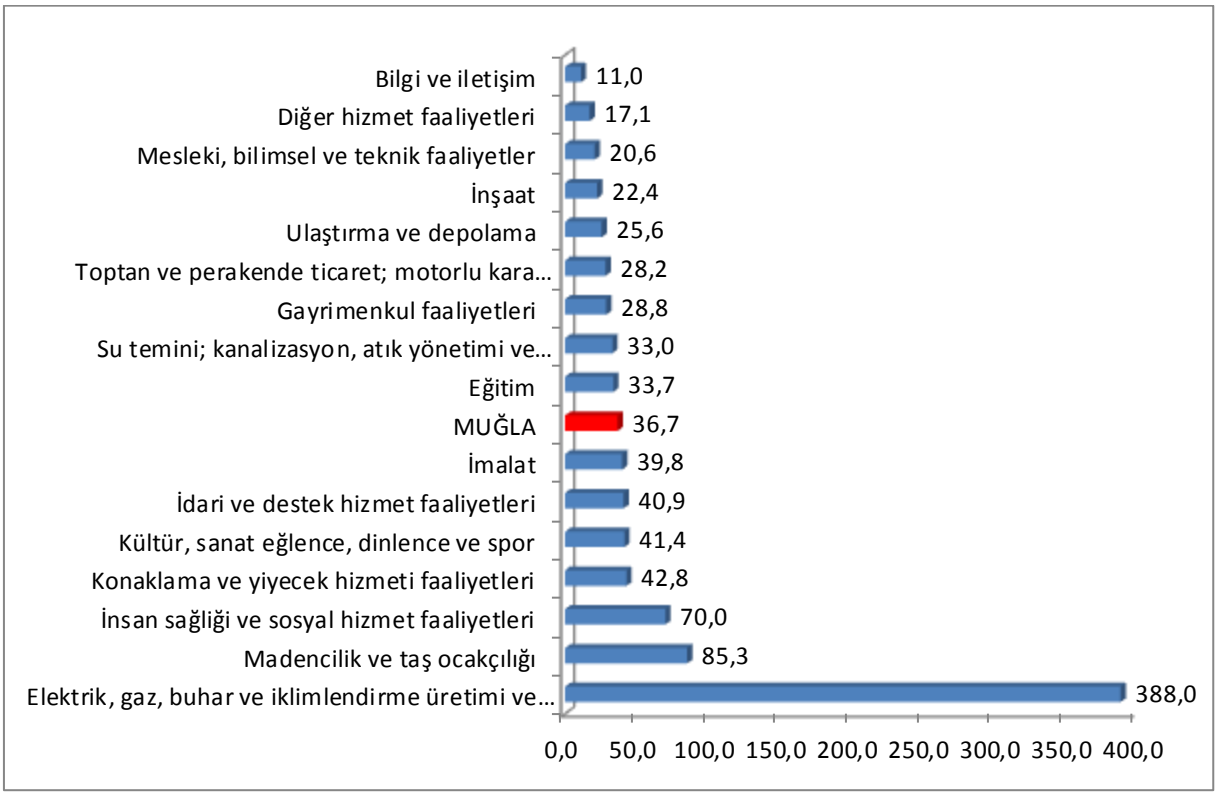

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 14'te Muğla ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 36,7 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerlerinde ortalama 388; ikinci sırada bulunan Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe 85,3 kişi ve üçüncü sırada bulunan İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe 70 kişi istihdam edilmektedir. Bu üç sektör il geneli ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektörünün Muğla ili için en yüksek istihdamı barındıran bir sektör olduğu daha önce ifade edilmişti. Konaklama ve yiyecek hizmetleri sektöründeki işyeri sayısının da diğer sektörlere nazaran daha fazla olması ortalama çalışan sayısı sıralamasında bu sektörün dördüncü sırada olmasının sebebini oluşturmaktadır.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 11'deki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1.645	1.462	3.107
Hizmet Ve Satış Elemanları	5.623	1.716	7.339
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	5.160	2.351	7.512
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	586	91	677
Profesyonel Meslek Mensupları	1.743	1.795	3.539
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	4.858	652	5.510
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	2.136	415	2.551
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	3.325	148	3.473
Yöneticiler	1.043	296	1.339
Genel Toplam	**26.120**	**8.926**	**35.045**

Kaynak: İPA 2016

Toplam çalışanların içerisinde Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 21,4'ü, erkek çalışanların yüzde 19,7'si ve kadın çalışanların yüzde 28,3'ü bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Hizmet ve Satış Elemanları Meslek grubu yer almakta ve yüzde 20,9 oranında çalışanı barındırmaktadır.

Sanatkârlar ve ilgili işler grubunda çalışanlar incelendiğinde ise; yüzde 88,1 oranında erkeklerin, yüzde 11,9 oranında ise kadınların olduğu görülmektedir.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Muğla ilinin sosyo-ekonomik yapısında ve coğrafi konum itibariyle ormancılık ya da tarımsal faaliyet anlamında önemli bir ağırlıkta istihdam gerçekleşmemiştir.

Nitelik gerektirmeyen meslekler dışında; profesyonel meslekler, hizmet ve satış elemanları ile büro hizmetlerinde çalışanların çoğunluğunun kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Yine Nitelik gerektirmeyen meslekler dışında; hizmet ve satış elemanları, Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek gruplarında da erkeklerin çoğunluklu çalıştığı görülmektedir.

Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşyeri Yaşı	Erkek	Kadın	Toplam
0-4	4.101	1.420	5.520
5-9	4.601	1.769	6.371
10-14	3.880	1.229	5.109
15-19	3.966	1.407	5.373
20-24	4.627	1.720	6.347
25+	4.946	1.380	6.326
Genel Toplam	**26.120**	**8.926**	**35.045**

Kaynak: İPA 2016

Tablo 12'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. 0-4 yaş arasında olan işyerlerinde çalışanların yüzde 25,7'si kadınlardan oluşmaktayken, 10-14 yaş için yüzde 24; 15-19 yaş için yüzde 26,1; 20-24 yaş arasındaki işyerlerinde çalışanların içindeki kadınların oranı yüzde 27 olarak gerçekleşmiştir. 5-9 yaş arasında olan işyerlerinde kadınların oranı yüzde 27,7 ile biraz daha yüksek olmakla birlikte 25+ yaş için yüzde 21,8 olarak gerçekleşmiştir.

25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinin toplam işyerleri içindeki oranı yüzde 18'dir. Ancak toplam işyerleri içindeki payı az olmasına rağmen toplam çalışanların yüzde 17'si 25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinde istihdam edilmektedir. İşyeri yaşının mevcut istihdamda cinsiyet tercihini etkilemediği görülmektedir.

Tablo 13'de ise Muğla ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle ilk iki mesleğin erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında aynı olması toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklıdır.

Garson (servis elmanı) ve mermer işçisi mesleği hem toplam çalışanlar hem de erkek çalışanlar arasında en fazla çalışılan ilk iki mesleği oluşturmaktadır. Kadın çalışanlar arasında ise ilk sırada Kat hizmetleri elemanı/ kat görevlisi mesleği yer almaktadır. Kadınlarda ise ikinci sırada, Konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri sektörünün il genelindeki öneminden dolayı temizlik görevlisi mesleği bulunmaktadır.

Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Erkek	Kadın	Genel
Garson (Servis Elemanı)	Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Garson (Servis Elemanı)
Mermer İşçisi	Temizlik Görevlisi	Mermer İşçisi
Beden İşçisi (Genel)	Oda Görevlisi-Turizm	Aşçı
Aşçı	Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	Beden İşçisi (Genel)
Şoför-Yük Taşıma	Muhasebeci	Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi
Teknik Servis Elemanı	Garson (Servis Elemanı)	Şoför-Yük Taşıma
Beden İşçisi (İnşaat)	Mermer İşçisi	Teknik Servis Elemanı
Güvenlik Görevlisi	Büro Memuru (Genel)	Temizlik Görevlisi
Bulaşıkçı (Stevard)	Satış Danışmanı	Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)
Şoför (Yolcu Taşıma)	Hemşire	Beden İşçisi (İnşaat)

Kaynak: İPA 2016

Toplam çalışanlar içinde en fazla istihdamı barındıran meslek grupları; garson (servis elemanı), mermer işçisi ve aşçı olarak görülmektedir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 15: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

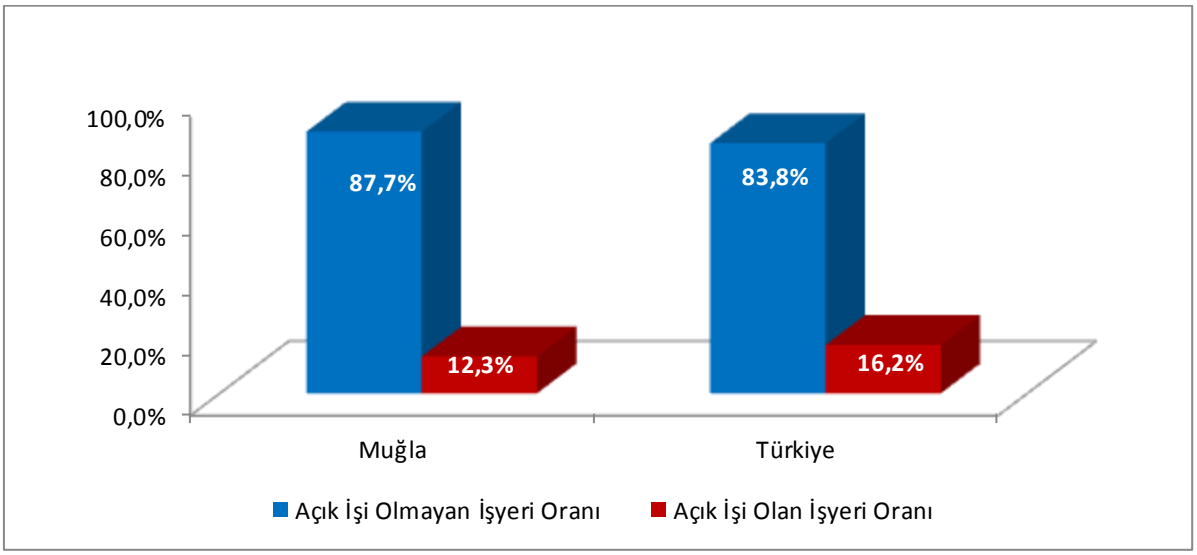

Kaynak: İPA 2016

Muğla ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 12,3 açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasına göre düşük olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 16,2 olarak gerçekleşmiştir.

Muğla ilinde 955 işyerinden 521 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 14'te gösterilmiştir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Toplam Açık İş Sayısı
İmalat	51
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	13
İnşaat	13
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	56
Ulaştırma ve depolama	9
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	301
Bilgi ve iletişim	2
Gayrimenkul faaliyetleri	18
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	48
Eğitim	3
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	5
Diğer hizmet faaliyetleri	2
Genel Toplam	**521**

Kaynak: İPA 2016

Muğla ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda da Kurum verilerinde olduğu gibi Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 521 kişilik

açık işin yüzde 61,6'sına tekabül eden 301 kişilik kısmı Konaklama Ve Yiyecek Sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı ve İmalat Sektörü faaliyetleridir.

Tablo 15'te ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	16,5%	50,0%
İnşaat	0,5%	6,2%
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	1,1%	11,0%
Ulaştırma Ve Depolama	0,9%	9,8%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	2,5%	17,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	3,9%	16,7%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	2,3%	19,0%
Eğitim	0,3%	8,8%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,3%	8,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,6%	5,0%
Genel Toplam	**1,5%**	**12,3%**

Kaynak: İPA 2016

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'ten de görüleceği üzere Muğla ilinde açık iş oranı yüzde 1,5 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Muğla ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 98,5 kişilik dolu kadronun yanında yaklaşık 1,5 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 16,5 ile Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri sektörü olarak tespit edilmiştir.

Açık iş verme oranında yine Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri sektörü yüzde 50 oran ile ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki her 2 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır. İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörünü yüzde 19 ile Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti faaliyetleri yüzde 17 ve yüzde 16,7 ile Gayrimenkul faaliyetleri sektörü takip etmektedir.

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

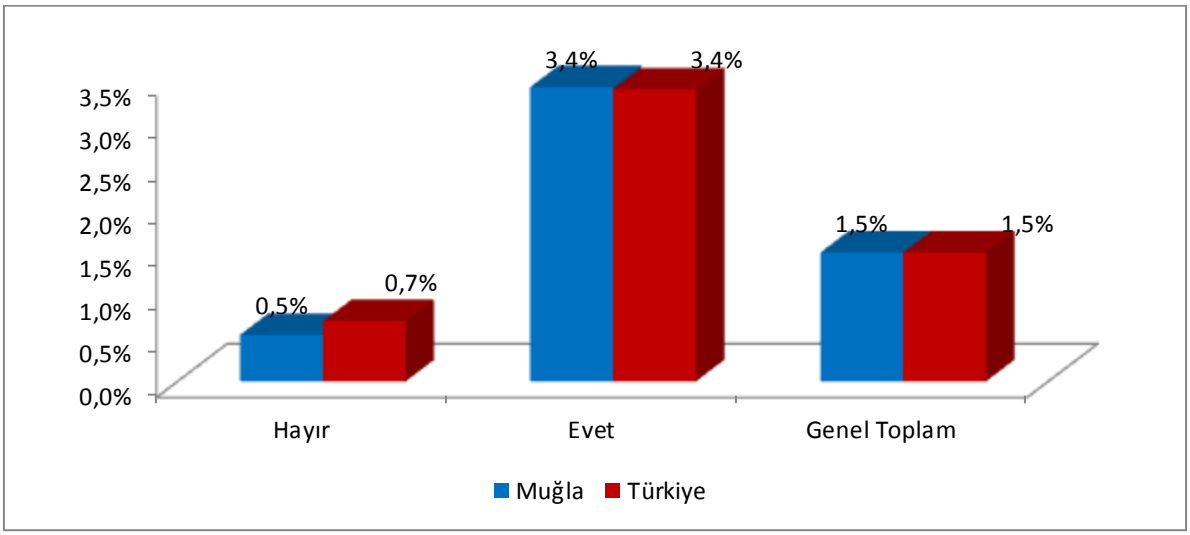

Kaynak: İPA 2016

Muğla ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 1,5; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 0,5 olarak gerçekleşmiştir. Muğla ilinin bu oranları Türkiye ortalaması ile yaklaşık aynıdır. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

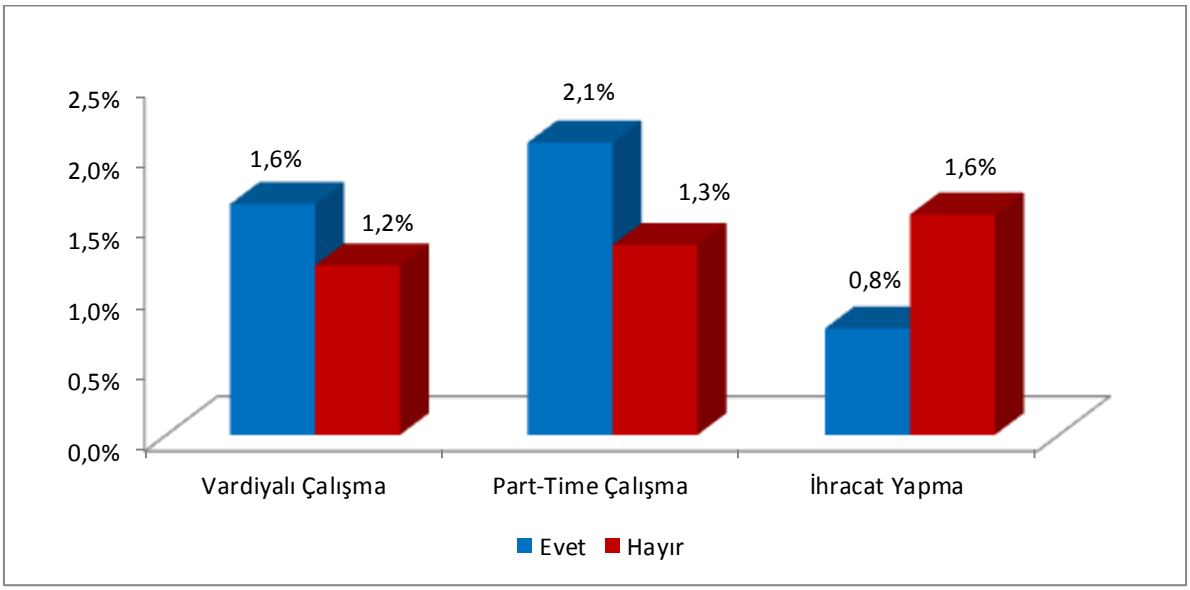

Kaynak: İPA 2016

Muğla ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 1,6, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,2 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma

yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 2,1, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,3'dir. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 0,8, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,6 olarak tespit edilmiştir.

Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

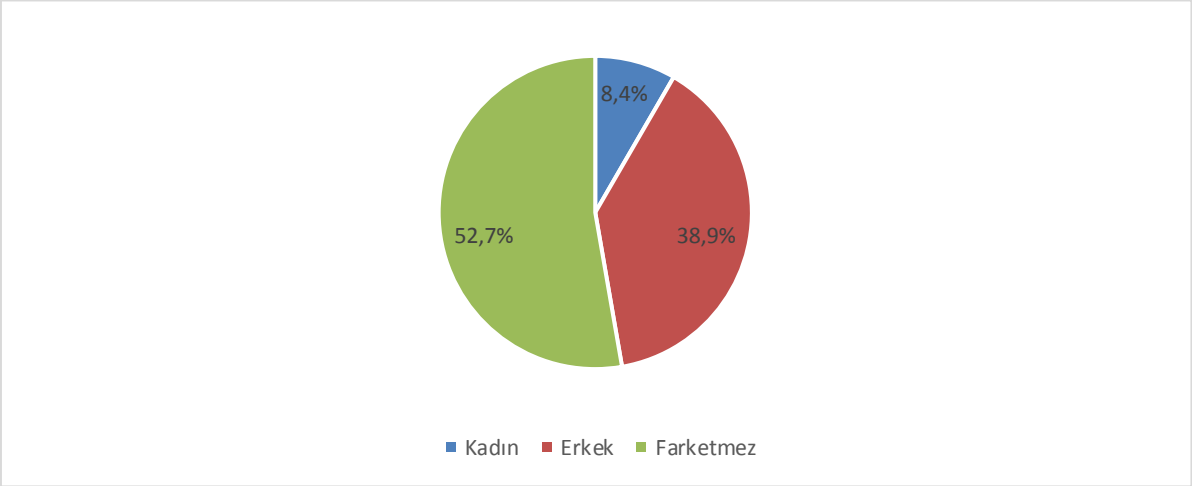

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 18'de ise Muğla ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 52,7'sinde işverenlerin işgücü talebinde bulunurken cinsiyet ayrımı gözetmediği ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise oldukça düşük düzeyde kalmış ve bu oran yüzde 8,4 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 38,9 oranında erkek işgücü istihdam etme tercihinde bulunmuşlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

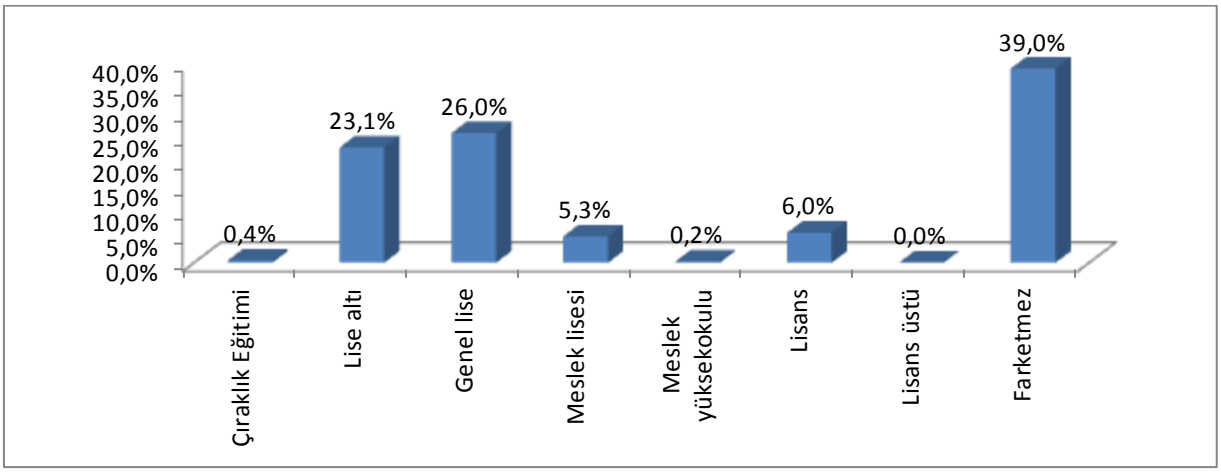

Kaynak: İPA 2016

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Muğla ilindeki açık işlerin yüzde 26'sında işverenler asgari genel lise mezunu işgücü talep etmiştir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise lise altı yüzde 23,1 oranında görülmektedir. Kısaca açık işlerin yaklaşık yarısında genel lise ve altı seviyesi ön plana çıkmıştır. Farketmez oranının bu kadar yüksek olması nitelik gerektirmeyen mesleklerde genellikle eğitimin ön planda olmamasıdır. Burada iş için gerekli fiziki yeterlilik ve beceriler sağlandığı takdirde istihdam edileceğini göstermektedir.

Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

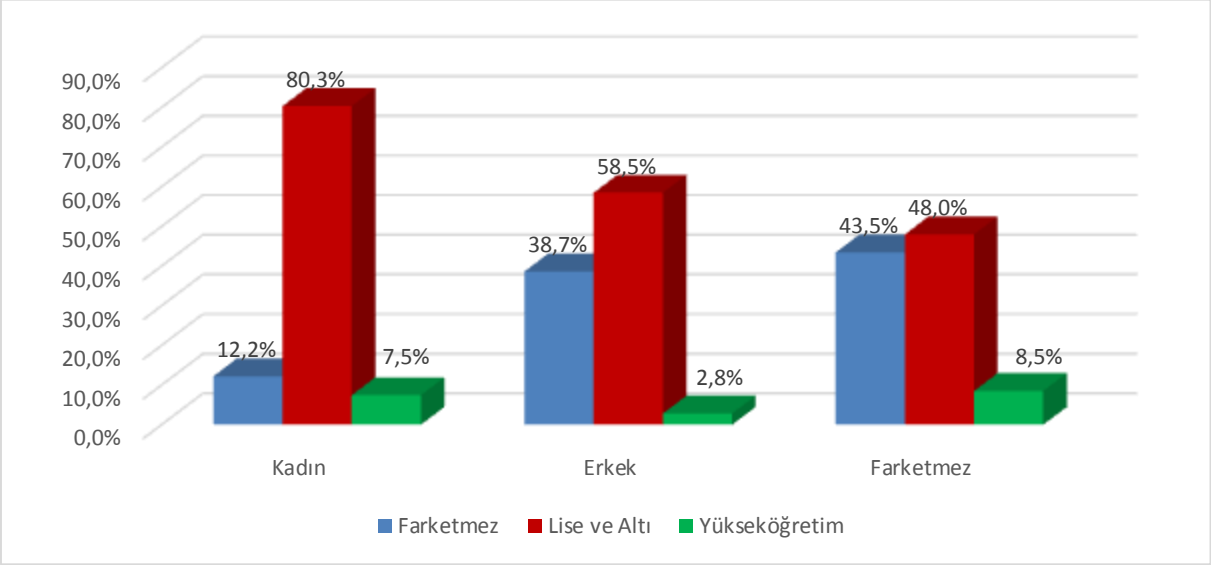

Kaynak: İPA 2016

Şekil 20'de görüleceği üzere lise ve altı seviyesi genel olarak ağırlıkta talep edilmiştir. Özellikle kadın işgücü talebinde yüzde 80,3 oranında lise ve altı eğitim seviyesi ön plana çıkmıştır. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla oranda lise ve altı seviyesinde işgücü talep edilmiş, ayrıca yükseköğretim seviyesinde kadın ve erkek işgücü talebi birbirine yakın oranlardadır. Ancak yükseköğretim mezunu erkek işgücü talebi yüzde 2,8 ile çok düşük bir oranda kalmıştır.

Eğitimli işgücünün talep edildiği sektör ve mesleklerdeki "beyaz yakalı" istihdamı ön plana çıkmasıyla işgücü talebinde cinsiyet tercihinin eğitim tercihinin yanında çok bir anlam ifade etmediği söylenebilir.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade

etmemektedir. Tablo 16'da Muğla ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Fark etmez	Lise ve Altı	Yükseköğretim
İmalat	68,8%	25,0%	6,3%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	76,9%	*	23,1%
İnşaat	30,0%	60,0%	10,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	60,0%	32,0%	8,0%
Ulaştırma ve depolama	55,6%	44,4%	*
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	33,4%	63,7%	2,9%
Bilgi ve iletişim	*	100,0%	*
Gayrimenkul faaliyetleri	71,4%	28,6%	*
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	*	80,0%	20,0%
Eğitim	*	33,3%	66,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	*	100,0%	**
Diğer hizmet faaliyetleri	100,0%	*	*
Genel Toplam	**39,0 %**	**54,8 %**	**6,2 %**

Kaynak: İPA 2016

İşyerlerinden alınan açık işlerden yükseköğretim seviyesinde en çok talep veren Eğitim sektörü yüzde 66,7 oranındadır. Bu sektörü yüzde 20 oranıyla İdari ve Destek Hizmet faaliyetleri takip etmektedir.

İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ile Bilgi ve İletişim sektörleri tamamen Lise ve altı eğitim düzeyi talep etmektedir.

Diğer hizmet faaliyetleri sektöründe işverenler yüzde 100 oranında eğitim düzeyini 'Fark etmez' seçeneğini tercih etmişlerdir. Kat hizmetleri, temizlik görevlisi ve garson en çok aranan meslek grupları içinde yer almasına bağlı olarak bu sektörlerin eğitim düzeyi talebinin sonucunu 'fark etmez' olarak sonuçlandırmıştır.

Açık işlerinde işverenlerin mutlaka belirli bir eğitim seviyesinde talep verdikleri sektörler ise; Bilgi ve İletişim, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, Eğitim ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı

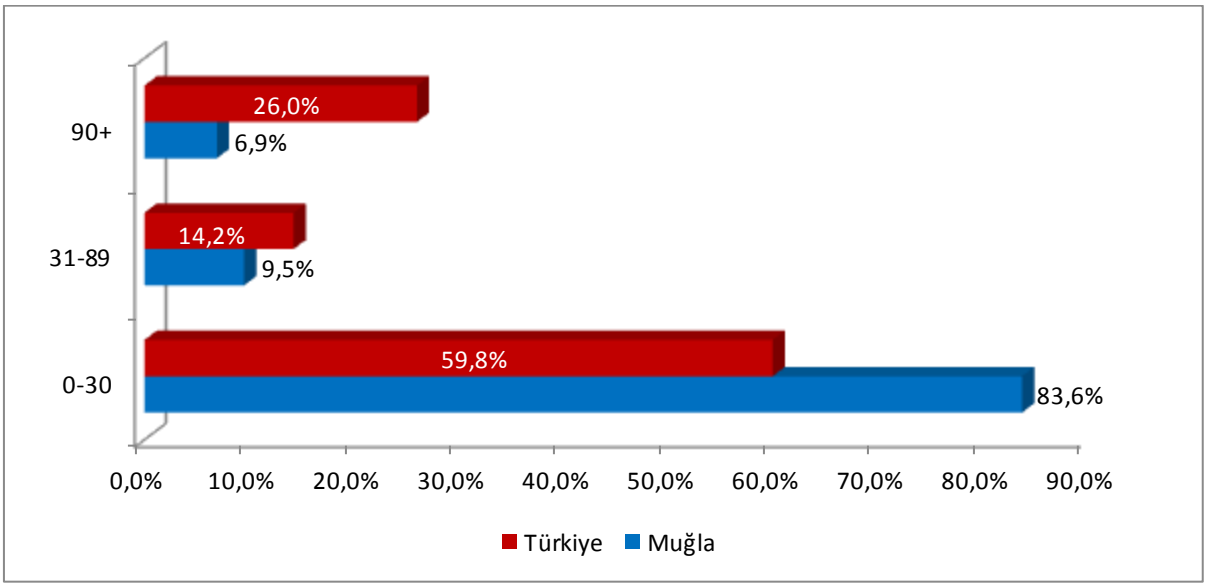

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama sürelerine göre dağılımı incelendiğinde; Muğla ilinde açık işlerin yüzde 83,6'sı 0-30 gün arasında aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneline göre daha yüksek tespit edilmiştir. 31-89 gün arasında aranan açık işlerin oranı ise yüzde 9,5'dir. Bu oran ise Türkiye geneline göre düşük gerçekleşmiş olup, 90 ve daha fazla günde aranan açık işlerin oranına bakıldığında yine Muğla'da gerçekleşen oran Türkiye geneline göre düşük kalmıştır. Yani Muğla ilinde açık işlerin Türkiye geneline göre daha kısa sürede karşılandığı söylenebilir.

Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Açık İş Arama Süresi	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
0-30	100,0%	81,6%	82,5%	83,6%
31-89	*	10,7%	10,1%	9,5%
90+	*	7,8%	7,4%	6,9%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama süresi cinsiyet bazında değerlendirilebilir. Kadın işgücü tercihinde bulunulmuş olan açık işlerde arama süresinde 0-30 gün yüzde 100 oranda gerçekleşmiştir. Erkek işgücü taleplerinde ise bu oran yüzde 81,6 olarak tespit edilmiştir. Kadınlarda 31-89 gün arasında açık iş arama süresi bulunmazken erkeklerde yüzde 10,7 oranında gerçekleşmiştir. 90 gün ve daha fazla süredir aranan açık işlerde erkekler kadınlara nazaran daha ön plandadır. Fakat en yüksek oranda

herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmamış açık işlerde, yüzde 6,9 oranında gerçekleşmiştir. Kadınlar ilk 0- 30 gün süresinde daha aktif konumda iken sürenin ilerlemesiyle iş aramadaki aktifliğini azaltmış durumdadırlar.

Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

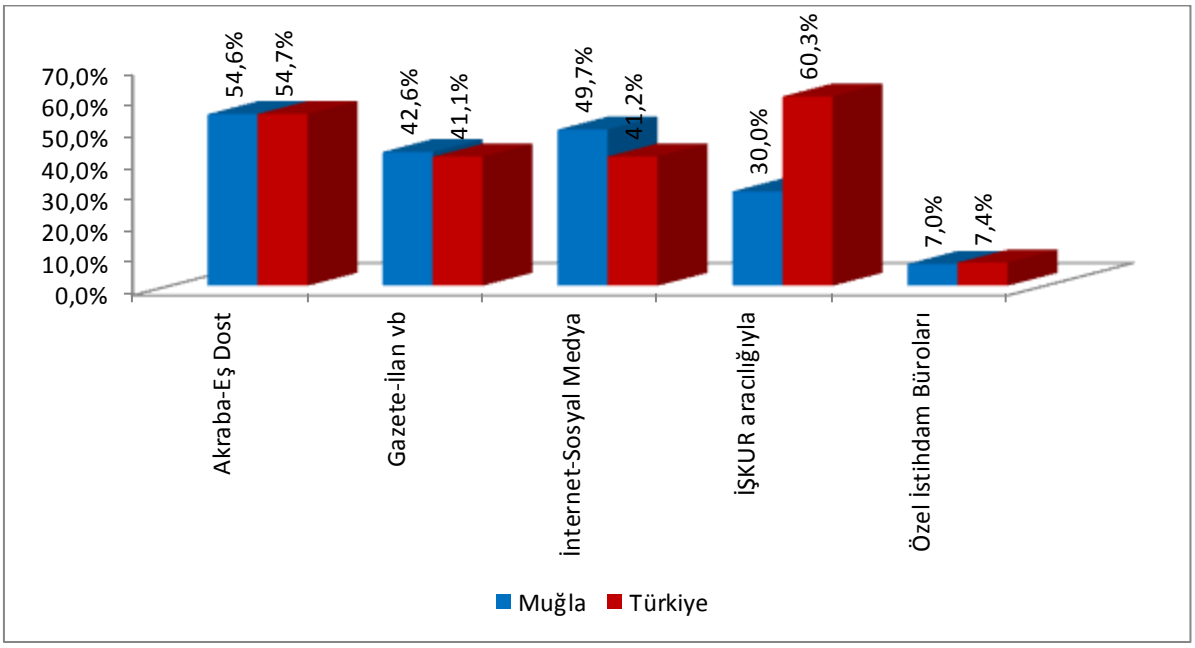

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 22'de Muğla ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Muğla ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 30 gibi büyük bir oranı İŞKUR'a verilmiştir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 60,3 olarak gerçekleşmiştir. Muğla ilinde açık iş arama kanalları İŞKUR dışında akraba-eş dost, gazete-ilan ve İnternet-sosyal medya arama kanalları çok tercih edilen arama kanalları olmuştur. Bu üç arama kanalı için Türkiye gerçekleşmelerinin Muğla ili ile neredeyse aynı oranda olduğu görülmektedir. Ancak özel istihdam bürolarının kullanılması hem Muğla ili hem de Türkiye geneli için düşük oranlarda olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi/Arama Kanalları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Çıraklık Eğitimi	100,0%	100,0%	51,2%	*	*
Lise altı	50,8%	50,4%	51,6%	53,9%	1,8%
Genel lise	46,6%	52,9%	72,3%	9,9%	7,4%
Meslek lisesi	64,8%	17,4%	86,5%	51,6%	8,1%
Meslek yüksekokulu	*	*	*	100,0%	*
Lisans	65,5%	23,7%	72,3%	40,8%	9,6%
Fark etmez	58,9%	37,0%	25,3%	24,7%	9,3%
Genel Toplam	**54,6%**	**42,6%**	**49,7%**	**30,0%**	**7,0%**

Kaynak: İPA 2016

Çıraklık eğitimi ve meslek yüksekokulunda talep verilen açık işlerde özel istihdam büroları hiç kullanılmazken, yüzde 100 oranı ile meslek yüksekokulu sadece İŞKUR kanallarını kullanılmıştır. Ayrıca lise altı yüzde 53,9, meslek lisesi yüzde 51,6, lisans yüzde 40,8 oranında İŞKUR kanallarını kullanmıştır.

Lise ve altı eğitim seviyesinde iş arama kanalları arasında yaklaşık yüzde 50 oranında eşit dağılım görülmektedir. Fakat bu durum lisans eğitim seviyesinde sırasıyla; yüzde 72,3 ile internet-sosyal medya, yüzde 65,5 ile akraba- eş dost, yüzde 40,8 ilde İŞKUR arama kanallarını kullanmıştır.

Açık işlerde talep edilen eğitim düzeyleri ve arama kanalları ilişkisi incelendiği zaman Muğla ili yüzde 30 oranı ile Türkiye ortalaması olan yüzde 60,3 oranının altında kalmaktadır.

Herhangi bir eğitim seviyesi tercihinde bulunulmayan açık işler için işverenler yüzde 24,7 oranı ile İŞKUR'u arama kanalı olarak kullanmaktayken özel istihdam büroları yüzde 9,3 oranında tercih edilmiştir.

Şekil 23'te ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelenecektir.

Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

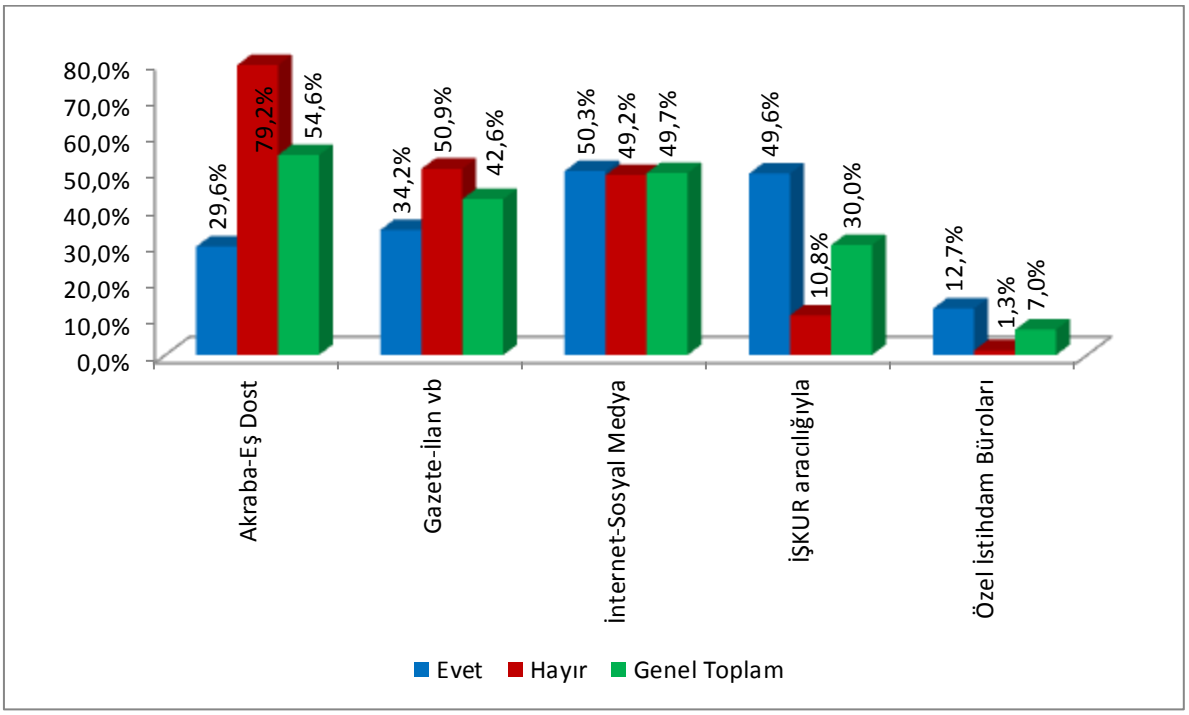

Kaynak: İPA 2016

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde yüzde 49,6 oranında İŞKUR'u arama kanalı olarak kullandığı tespit edilmiştir. Bu oran İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri için yüzde 10,8'de kalmıştır. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri açık işleri için özel istihdam bürolarını yüzde 12,7 oranında kullanmışlarken, Kurum hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinde özel istihdam bürolarını yüzde 1,3 gibi çok düşük bir oranda kullanmışlardır.

Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Sıralaması

Beceriler	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	1	1	1	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	3	2	2	7	2
Takım Çalışması	3	2	3	3	2	3
İletişim ve İfade Yeteneği	4	4	4	4	3	4
Yabancı Dil	5	7	5	8	6	5
Proje Tabanlı Çalışma	*	5	6	5	5	6
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	6	6	7	6	4	7
Bilgisayar kullanımı	7	9	10	9	8	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	8	8	8	7	*	9
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	9	10	9	10	*	10

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alanı oluşturmaktadır.

Muğla ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi gelmektedir. Bu becerileri, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ile Takım çalışması becerileri takip etmektedir.

İŞKUR üzerinden piyasaya sunulan açık işlerde, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri) ile Bilgisayar kullanımı öncelikle istenen beceriler arasında son sıralamada yer almaktadır.

Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

Meslek Grubu	Açık İş Sayısı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	44
Hizmet Ve Satış Elemanları	192
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	158
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	1
Profesyonel Meslek Mensupları	19
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	51
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	21
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	33
Yöneticiler	2
Genel Toplam	**521**

Kaynak: İPA 2016

Muğla ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda açık iş sayısı olmuştur. Bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 36,8'dir. İkinci sırada ise Nitelik Gerektirmeyen meslek grubu bulunmaktadır.

Açık iş sayısının yanında daha çok açık iş oranları önemlidir. Tablo 21'de meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır.

Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

Meslek Grupları	Açık İş Oranı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	83,6%
Hizmet Ve Satış Elemanları	9,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	6,9%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	83,6%
Profesyonel Meslek Mensupları	9,5%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	6,9%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	83,6%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	9,5%
Yöneticiler	6,9%
Genel Toplam	**1,5%**

Kaynak: İPA 2016

Muğla ili için tespit edilen yüzde 1,5 açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranının en yüksek oranda yüzde 83,6 ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel meslek mensupları meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırayla Hizmet ve Satış Elemanları, Profesyonel Meslek Grupları ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek gruplarında çalışanlar gelmektedir.

İl geneli açık iş oranının altında bulunan meslek grupları bulunmamaktadır. Genel olarak açık iş oranları yüzde 1,5 ortalamasının üzerinde yer almaktadır.

Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	*	4,4%	12,7%	8,4%
Hizmet ve Satış Elemanları	15,2%	30,0%	45,2%	36,8%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	62,1%	32,8%	23,6%	30,4%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	*	0,5%	*	0,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	10,5%	1,1%	4,7%	3,7%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	12,2%	17,3%	3,9%	9,8%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	*	4,8%	4,0%	4,0%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	*	9,1%	5,1%	6,3%
Yöneticiler	*	*	0,8%	0,4%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2016

İşverenler işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde cinsiyet ayrımı gözetmeksizin yüzde 45,2 oranı ile Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubunda olmuştur. İl genelinde kadın işgücü tercihinin yüzde 62,1 ile Nitelik Gerektirmeyen meslekler grubunda ön plana çıkmıştır. Bu duruma sebep kadın işgücü bazında en fazla açık iş sayısı olan mesleklerin (kat hizmetleri görevlisi/ kat görevlisi, balık temizleme işçisi, satış danışmanı), Nitelik Gerektirmeyen Meslekler arasında yer almasından kaynaklanmaktadır.

Ayrıca yukarıdaki tabloda görülen oranlardan farklı olarak Yönetici meslek grubu, herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunmamıştır. Zira bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 0,8'i işverenler "fark etmez" seçeneğini tercih etmişlerdir.

Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda yüzde 0,5, Tesis Ve Makine Operatörleri ve Montajcılar yüzde 9,1, Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel meslek mensupları yüzde 4,8 oranı ile sadece erkek işgücü ihtiyacı bulunmaktadır. Ancak Profesyonel Meslek mensuplarında kadın bazında açık iş ilanı yüzde 10,5 oranı ile erkek açık iş ilanından fazla orandadır.

En fazla oranda erkek işgücü tercihinde bulunulmuş olan meslek grupları ise Hizmet ve Satış Elemanları ve Nitelik Gerektirmeyen meslek gruplarıdır.

Tablo 23'te ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubu için ilk sırada yeterli mesleki/teknik bilgi ve

tecrübe, ikinci sırada İletişim Ve İfade Yeteneği gelmiştir. Daha sonra ise Fiziki Ve Bedensel Yeterlilik ile Takım Çalışması gelmektedir.

Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Yöneticiler dışında diğer meslek gruplarında yeterli Mesleki/Teknik Bilgi Ve Tecrübe ilk sırada yer almaktadır. Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar grubunda Yabancı Dil Niteliği aranmamaktadır.

İl genelinde açık iş sayısında ön planda olan Nitelik Gerektirmeyen Meslek gruplarında öncelikli olarak Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ile Fiziki ve Bedensel Yeterlilik aranmaktadır.

Bilgisayar kullanımı sırayla; Profesyonel Meslek Mensupları, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ile Hizmet ve Satış Elemanları ve Yönetici meslek gruplarında talep edilen niteliktir.

Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanlarında sadece Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe aranmaktadır.

Proje Tabanlı Çalışma Niteliği sadece Hizmet ve Satış Elemanları, Profesyonel Meslek Mensupları, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar İle Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek mensuplarında aranan nitelik olarak bulunmaktadır.

Sorun çözme ve inisiyatif alabilme yetileri; hizmet ve satış elemanları, Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ile Tesis ve Makine Operatörler ve Montajcılar meslek gruplarında aranan beceri düzeyleridir.

Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Profesyonel meslek mensuplarında öncelikli aranan tek beceridir.

Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

Beceriler	Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	Hizmet ve Satış Elemanları	Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	Profesyonel Meslek Mensupları	Sanatkârlar ve ilgili işlerde Çalışanlar	Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	Tesis ve Makine Operatörler ve Montajcılar	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	1	1	1	1	1	1	2
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	7	3	2	*	2	2	5	1
İletişim ve İfade Yeteneği	4	4	3	*	4	3	2	4
Takım Çalışması	3	2	4	*	5	6	7	3
Bilgisayar Kullanımı	2	5	6	*	9	*	8	*
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	*	9	*	*	6	4	4	*
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	5	7	5	*	8	5	*	6
Yabancı Dil	6	8		*	3	*	6	*
Proje Tabanlı Çalışma	*	10	7	*	7	*	*	5

Kaynak: İPA 2016

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grupları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	61,6%	29,6%	64,3%	14,9%	7,6%
Hizmet Ve Satış Elemanları	47,7%	38,0%	43,8%	24,5%	6,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	56,9%	46,1%	49,0%	34,0%	7,8%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	*	100,0%	*	*	*
Profesyonel Meslek Mensupları	38,7%	31,9%	50,0%	38,9%	15,4%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	60,9%	70,2%	57,9%	48,7%	10,8%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	33,3%	50,8%	66,0%	60,4%	*

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek mensupları çalışan elemanlar olmuştur. Bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 60,4'ü İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Bu tabloda öne çıkan bir diğer husus arama kanalları içinde meslek grupları bazında en yüksek oranda kullanılan iki arama kanalı mevcuttur. Bunlardan birisi İŞKUR diğeri gazete-akraba eş dosttur. Özel istihdam bürolarının en çok kullanıldığı meslek grubu sadece Profesyonel Meslek mensupları olmuştur.

Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları açık iş arama kanallarında yüzde 100 oranında gazete-ilan vb. çıkmasının sebebi açık işlerin çok az olmasıdır.

Tablo 25: En Fazla Açık İş Olan Meslekler ve Bu Mesleklerden İstenen Beceri Sıralaması

Meslekler	Yabancı Dil	Bilgisayar kullanımı	Proje Tabanlı Çalışma	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	Takım Çalışması	Satış ve Pazarlama Becerisi	İletişim ve İfade Yeteneği
Garson (Servis Elemanı)	*	5	4	*	3	1	2
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	*	2	4	*	*	1	3
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	*	*	2	*	4	1	3
Genel Alan Temizleme Görevlisi/Meydancı	*	*	3	*	2	1	*
Servis Komisi	5	*	2	*	4	1	3
Mutfak Görevlisi	*	*	2	*	4	1	3
Satış Danışmanı	5	*	3	4	*	1	2
Beden İşçisi (Genel)	3	*	1	*	4	5	2
Temizlik Görevlisi	*	3	4	*	1	2	*
Mermer İşçisi	*	*	3	*	1	2	4

Kaynak: İPA 2016

Tablo 25'te Muğla ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Satış ve Pazarlama Becerisi, özellikle Garson (Servis Elemanı), Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı), Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi, Genel Alan Temizleme Görevlisi/Meydancı, Servis Komisi, Mutfak Görevlisi, Satış Danışmanı mesleklerinde en çok aranan nitelik olarak yer almaktadır.

Turizm sektörüne bağlı olarak il genelinde en çok açık iş olan mesleklerden bazıları; Garson (Servis Elemanı), Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı), Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi, Genel Alan Temizleme Görevlisi/Meydancı, Servis Komisi, Mutfak Görevlisi dir. Bu mesleklerde ortak olarak Satış ve Pazarlama Becerisi, İletişim ve İfade Yeteneği ile Takım Çalışması nitelikleri aranmaktadır.

Proje tabanlı çalışma, takım çalışması, satış ve pazarlama becerisi ile iletişim ve ifade yeteneği en çok istenen beceriler olarak yer almaktadır. Özellikle satış ve pazarlama becerisi, en fazla açık iş olan meslek grupları için ilk sırada bulunmaktadır.

Hesap yapabilme (analitik beceri) ve bilgisayar kullanımı, en fazla açık iş olan meslek grupları için istenen beceri sıralamasında en az aranan niteliklerdir.

Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Genel Toplam
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)
Balık Temizleme İşçisi	Genel Alan Temizleme Görevlisi/Meydancı	Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)
Satış Danışmanı	Mutfak Görevlisi	Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi
Animatör-Eğlence Hizmetleri	Bulaşıkçı (Stevard)	Genel Alan Temizleme Görevlisi/Meydancı
Temizlik Görevlisi	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	Servis Komisi
Muhasebeci	Servis Komisi	Satış Danışmanı
Kasiyer	Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	Temizlik Görevlisi
Aşçı Yardımcısı	Endüstriyel Bakım-Onarım Elektrikçisi	Mutfak Görevlisi
Servis Komisi	Elektrik Teknikeri	Bulaşıkçı (Stevard)
Oda Görevlisi-Turizm	Bilgisayar Bakım Ve Onarımcısı	Beden İşçisi (Genel)

Kaynak: İPA 2016

Muğla ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Garson, Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı) Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi ve Genel Alan Temizleme Görevlisi/Meydancı olarak görülmüştür. İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Kat Hizmetleri, Balık Temizleme İşçisi ve Satış Danışmanıdır.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de Garson, Genel Alan Temizleme, Mutfak Görevlisi ve Bulaşıkçı (Stevard) olmuştur.

Tablo 27: Açık İşlerde Cinsiyete Göre İstenen Beceriler

Beceriler	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	1	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	4	2	3	2
İletişim ve İfade Yeteneği	3	3	2	3
Takım Çalışması	2	4	4	4
Yabancı Dil	*	8	5	5
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	7	5	6	6
Proje Tabanlı Çalışma	*	6	9	7
Bilgisayar kullanımı	5	10	7	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	8	9	8	9
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	6	7	*	10

Kaynak: İPA 2016

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralamasında ilk sıra da Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe gelmektedir. Aynı zamanda herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde de Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe gelmektedir.

Yabancı dil ve proje tabanlı çalışmada öncelik sıralamasında bulunduğu açık işlerde de erkek tercihi ifade edilmiştir. Hesap yapabilme (Analitik Beceri)işlerinde cinsiyet tercihinde bulunulmuştur.

Kadınlara yönelik açık işlerde; Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Takım çalışması ve İletişim ve İfade Yeteneği istenen beceriler arasında ilk sıralarda yer alıyor. Açık işlerde özellikle Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, erkek çalışanlar için istenen becerilerde ilk sıralarda yer alıyor.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Muğla ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

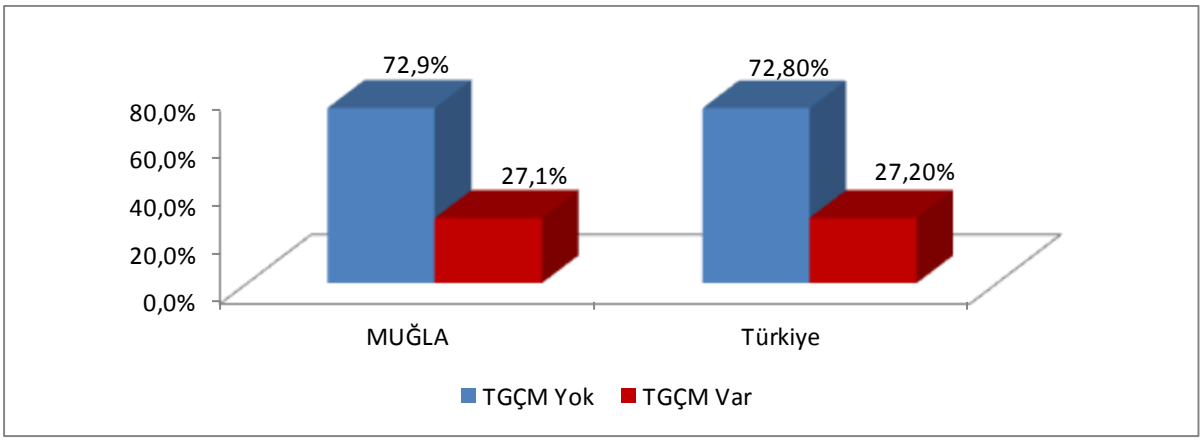

Kaynak: İPA 2016

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20 + istihdamlı 72 bin 951 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 26 bin 820 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Muğla ilinde ise 20+ istihdamlı 955 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 198 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 27,1 ile Muğla ilinin eleman temininde, ülke ortalaması ile yaklaşık aynı değerde olduğu görülmektedir.

Şekil 25: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

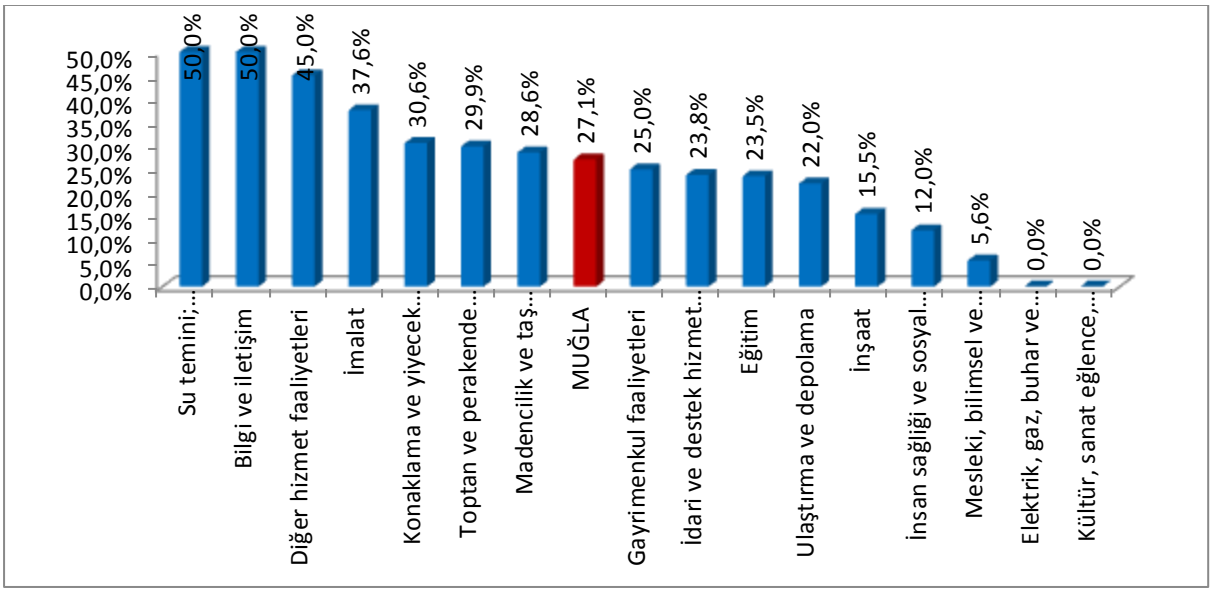

Kaynak: İPA 2016

Muğla ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ile Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri ile Bilgi ve İletişim sektörlerinde olduğu görülmektedir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinin az olması ile birlikte

bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı ve İmalat sektörlerindeki işyeri sayısının Muğla ilinde yoğun olması nedeni ile eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının ön sırada yer alması dikkat çekmektedir.

Tablo 28: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
Madencilik ve taş ocakçılığı	14
İmalat	161
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	3
İnşaat	65
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	165
Ulaştırma ve depolama	16
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	432
Bilgi ve iletişim	6
Gayrimenkul faaliyetleri	15
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	81
Eğitim	11
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	9
Diğer hizmet faaliyetleri	24
Genel Toplam	**1.004**

Kaynak: İPA 2016

Muğla ilinde 1004 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde Konaklama ve Yiyecek Hizmeti faaliyetleri, İmalat sektörü ve Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu üç sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Muğla ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 75,49 'ini oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Araştırma sonuçlarına göre özellikle İmalat sektörü, Türkiye geneli verilerde de sayısal olarak mevcut istihdamı en fazla olan ve eleman temininde de en çok güçlük çekilen sektör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şekil 26: Meslek Gruplarına Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Dağılımı

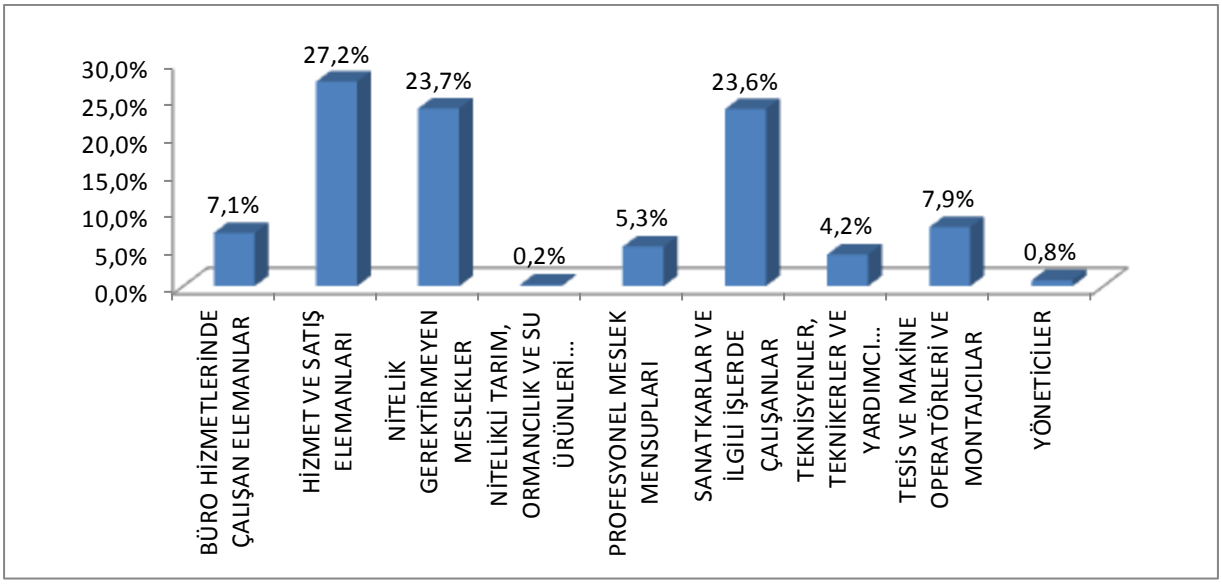

Kaynak: İPA 2016

Muğla ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında Hizmet ve Satış Elemanları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışan meslek grupları ön plana çıkmaktadır. Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu, eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 27,2'sini oluşturmaktadır.

Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları, Yöneticiler ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları temininde Güçlük Çekilen Kişilerin dağılımı incelendiği zaman en düşük oranlarda yer aldığı gözlenmektedir.

Tablo 29: En Fazla Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

Meslekler	TGÇM Sayısı	TGÇM Oranı
GARSON (SERVİS ELEMANI)	116	11,6%
MERMER İŞÇİSİ	90	9,0%
BULAŞIKÇI (STEVARD)	65	6,5%
RESEPSİYON GÖREVLİSİ (ÖN BÜRO ELEMANI)	47	4,6%
KAT HİZMETLERİ ELEMANI/KAT GÖREVLİSİ	45	4,5%
AŞÇI	37	3,7%
SERVİS KOMİSİ	34	3,3%
GENEL ALAN TEMİZLEME GÖREVLİSİ/MEYDANCI	32	3,1%
SATIŞ DANIŞMANI	29	2,9%
GENEL ALAN TEMİZLEME VE DÜZENLEME GÖREVLİSİ / MEYDANCI (OTEL)	29	2,9%

Kaynak: İPA 2016

Muğla ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 116 kişi ile Garson(servis elemanı) mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 90 kişi ile mermer işçisi, 65 kişi ile Bulaşıkçı (Stevard) meslekleri takip etmektedirler.

İl genelindeki açık iş sayıları incelendiği zaman 730 kişi Garson, 204 kişi Bulaşıkçı (Stevard) meslek gruplarından açık iş yer almaktadır. Bu durumda açık iş sayıları yüksek olan bu iki mesleğin aynı zamanda temininde güçlük çekilen ilk on meslek arasında da yer aldığı görülmektedir. Aynı şekilde Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı), Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi, Servis Komisi ve Genel Alan Temizleme Görevlisi/Meydancı mesleklerinin il genelinde hem açık iş sayıları yüksektir hem de bu meslekler temininde güçlük çekilen meslek grubunda yer almaktadır. Bu durum ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

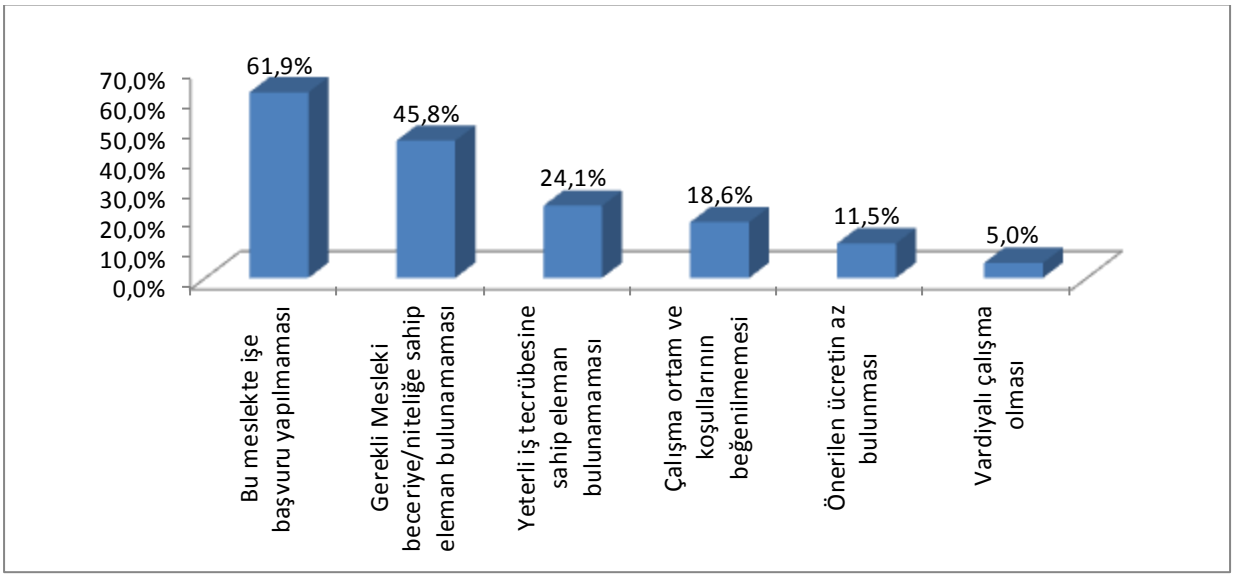

Kaynak: İPA 2016

Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedeni Gerekli Mesleki Beceriye/ Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması iken, Muğla ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması yer almaktadır.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir. Ancak Vardiyalı Çalışma Olması Muğla ilinde TGÇM dağılımını yüzde 5 oranında etkilemektedir.

Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

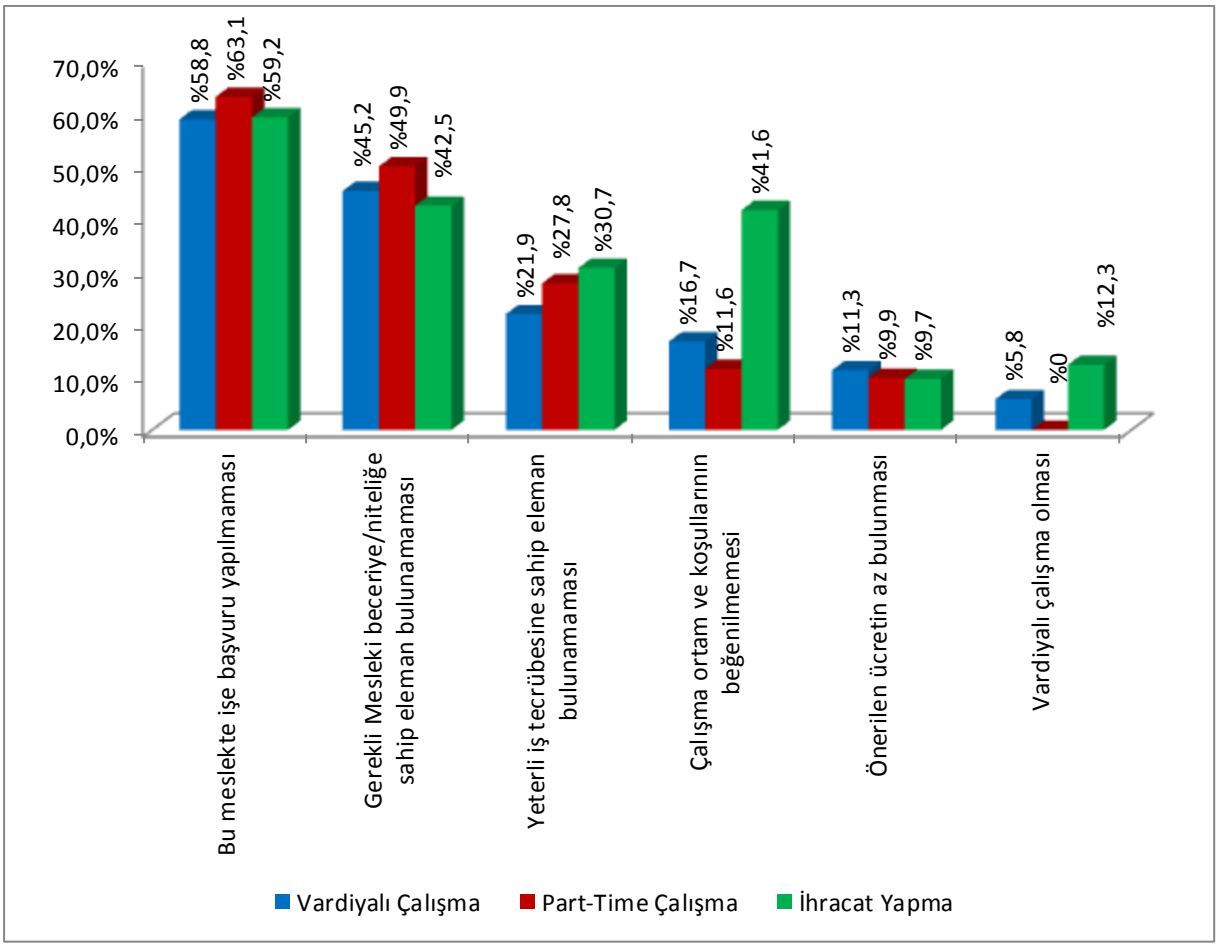

Kaynak: İPA 2016

Muğla ilinde işyerlerinin Part-Time veya Vardiyalı çalışanı olması, işyerinin İhracat Yapıp Yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa; her üç duruma sahip işyerlerinde de oranları değişmekle beraber TGÇM nedenlerinden ilk sırada Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması yer almaktadır. Part-time çalışma yapan işyerlerinde bu nedene ilişkin oranının yüzde 63,1 olarak hesaplanması ile biraz daha belirgindir.

Vardiyalı çalışma olması ve önerilen ücretin az bulunması nedenleri, temininde güçlük çekilme nedenleri arasında son sıralamalarda yer almaktadır.

İhracat yapan işyerlerinden temininde güçlük çekilme nedenleri arasında yüzde 41,6 oranı ile çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi ilk sırada yer almaktadır.

Tablo 30: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Meslek Grupları	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	45,9%	45,2%	33,0%	7,6%	15,5%	6,1%
Hizmet Ve Satış Elemanları	52,5%	57,5%	18,6%	15,4%	12,2%	5,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	73,6%	29,2%	19,1%	9,6%	14,1%	1,8%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	100,0%	46,4%	53,6%	*	*	*
Profesyonel Meslek Mensupları	45,3%	54,7%	46,3%	*	2,0%	*
Sanatkârlar	74,6%	44,6%	18,1%	36,2%	10,4%	10,6%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel	73,8%	37,8%	26,6%	*	8,2%	5,2%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	45,5%	51,5%	45,9%	38,2%	10,6%	*
Yöneticiler	*	100,0%	70,1%	*	*	*
Genel Toplam	**61,9%**	**45,8%**	**24,1%**	**18,6%**	**11,5%**	**5,0%**

Kaynak İPA 2016

Muğla ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması nedeni en çok tercih edilen nedenlerdendir. Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları mesleğinde işe başvuru yapılmaması oranı yüzde 100' dür. Bu meslekte eleman temininde güçlük çekilmesinin bir diğer nedenleri ise gerekli mesleki beceri/bilgiye sahip eleman bulunamaması ve yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamamasıdır. Yöneticiler meslek grubunda ise Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması TGÇM nedeni olarak yüzde 100 olarak ilk sırada yer almaktadır.

Çalışma Ortam ve Koşulların Beğenilmemesi nedeni, en fazla yüzde 38,2 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar mesleğindedir.

Vardiyalı Çalışma Koşulları yüzde 5 oranı ile TGÇM nedenleri arasında en düşük orandadır. Ancak az oranlarda temininde güçlük çekilme nedeni olarak karşımıza çıksa da büro hizmetlerinde çalışan elemanlar, hizmet ve satış elemanları, nitelik gerektirmeyen meslekler, sanatkarlar ile teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek gruplarında vardiyalı çalışma koşullarından dolayı tercih edilmemektedir.

Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar mesleğinde eleman temininde güçlük çekilme nedenleri sırasıyla; yüzde 51,5 oranı ile Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe Sahip Eleman

Bulunamaması, yüzde 45,9 ile yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve yüzde 45,5 ile bu meslekte işe başvuru yapılmamasıdır.

Tablo 31: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Meslekler	Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması	Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi	Önerilen Ücretin Az Bulunması	Vardiyalı Çalışma Olması
Garson (Servis Elemanı)	48,7%	61,5%	10,3%	14,9%	10,3%	1,9%
Mermer İşçisi	75,2%	14,7%	7,1%	67,8%	12,4%	24,2%
Bulaşıkçı (Stevard)	61,7%	33,3%	33,3%	*	11,7%	*
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	44,3%	47,3%	34,1%	11,6%	20,9%	9,3%
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	100,0%	21,4%	*	*	4,8%	*
Aşçı	49,7%	64,9%	15,3%	11,7%	14,6%	5,8%
Servis Komisi	48,4%	25,8%	41,9%	16,1%	9,7%	
Genel Alan Temizleme Görevlisi/Meydancı	37,7%	62,3%	*	*	*	*
Satış Danışmanı	36,3%	66,6%	11,4%	17,6%	10,2%	7,4%
Genel Alan Temizleme Ve Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel)	100,0%	22,2%	14,8%	14,8%	22,2%	14,8%

Kaynak: İPA 2016

Muğla ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması nedeni en çok tercih edilen nedenlerdendir. Öyle ki, Kat Hizmetleri Elmanı/Kat Görevlisi ve Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi/Meydancı(Otel) mesleklerinde TGÇM nedeni sadece Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması olarak görülmektedir. Mermer İşçisi, Bulaşıkçı (Stevard), Servis Komisi mesleklerinde de TGÇM nedeni yüksek oranda Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması olarak tespit edilmiştir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yıl öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Muğla ilinde 2016 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 16,1'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Muğla ilinde işverenlerin yüzde 9.7 'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2'si istihdamın artacağını öngörürken Muğla 'de bu sayı 1'e düşmekte olup işverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumlu baktıkları görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke geneli ile aynı olup yüzde 3,6 olarak öngörülmüştür.

Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artacak	Azalacak	Fikrim Yok	Değişmeyecek
Madencilik ve taş ocakçılığı	7,1%	7,1%	50,0%	35,7%
İmalat	16,5%	7,3%	46,8%	29,4%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%	66,7%	33,3%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%
İnşaat	8,2%	1,0%	61,9%	28,9%
Toptan ve perakende ticaret	12,2%	2,4%	54,9%	30,5%
Ulaştırma ve depolama	7,3%	4,9%	53,7%	34,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	7,0%	5,0%	53,1%	34,9%
Bilgi ve iletişim	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	8,3%	0,0%	25,0%	66,7%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	11,1%	0,0%	50,0%	38,9%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	7,1%	4,8%	64,3%	23,8%
Eğitim	17,6%	0,0%	35,3%	47,1%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	4,0%	52,0%	44,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	42,9%	57,1%
Diğer hizmet faaliyetleri	10,0%	0,0%	60,0%	30,0%
Genel Toplam	**9,7%**	**3,8%**	**53,3%**	**33,2%**

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Eğitim, Toptan Ve Perakende Ticaret ile İmalat sektörlerinde olduğu görülmektedir. En yüksek azalış beklenen sektörler ise İmalat ve Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörüdür.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Bilgi Ve İletişim sektörlerinde bulunan tüm işyerleri gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır.

Herhangi bir değişim beklenmeyen sektörler ise yüzde 66,7 ile Gayrimenkul faaliyetleri, yüzde 57.1 ile Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor faaliyetleri sektörleridir.

Tüm sektörler incelendiğinde yüzde 53,3 ile işverenlerin fikri olmadığı belirlenirken; yüzde 9,7 oranında işveren artacağını yüzde 3,8 oranında işveren azalacağı yönünde öngörüde bulunmuştur. Yüzde 33,2 oranında işveren ise istihdam değişimi beklemediğini belirtmiştir.

Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Madencilik ve taş ocakçılığı	-3	-0,3%
İmalat	92	2,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	12	18,2%
İnşaat	59	2,0%
Toptan ve perakende ticaret	114	2,2%
Ulaştırma ve depolama	-10	-1,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	23	0,2%
Gayrimenkul faaliyetleri	44	10,1%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	129	27,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	4	0,2%
Eğitim	26	2,1%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	-1	-0,1%
Diğer hizmet faaliyetleri	13	3,2%
Genel Toplam	499	1,4%

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2016 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 2,8 artacağı beklenmekte olup Muğla 'da ise bu oran, yüzde 1,4 olup ülke geneli ile benzerlik göstermektedir.

Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Toptan ve Perakende Ticaret ve İnsan Sağlığı ve Sosyal hizmet faaliyetleri sektörleri dışındaki tüm sektörlerde artış tahmin edilmektedir. Sayısal olarak artışın daha fazla Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler sektöründeki artıştan kaynaklanacağı öngörülmektedir. Öyle ki Muğla'da beklenen 499 kişilik istihdam artışının dörtte biri bu sektörde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.Net istihdam değişim oranlarına göre ise çalışan sayılarındaki farklılık, bu sıralamayı değiştirmektedir.

Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	22	0,7%
Hizmet Ve Satış Elemanları	138	1,9%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	55	0,7%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	21	3,1%
Profesyonel Meslek Mensupları	9	0,3%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	204	3,7%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	17	0,6%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	37	1,1%
Yöneticiler	-3	-0,2%
Genel Toplam	**499**	**1,4%**

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimi incelendiğinde; Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinde net istihdam değişimi en yüksek meslek grubu, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olarak tespit edilmiştir. Muğla ilinde de benzer tespitle ilk sırada aynı meslek grubu yer alırken sayısal olarak en çok artış, sırasıyla Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Hizmet ve Satış Elemanları ve Nitelik gerektirmeyen meslek gruplarında beklenmektedir. Bu üç meslek grubunun net istihdam artış beklentisinin toplamı, Muğla ilinde beklenen tüm artışın yüzde 79,3 'ini oluşturmaktadır.

En az artış beklentisi ise Yöneticiler ve Profesyonel meslek mensupları grupları olup tüm artışın yalnızca yüzde 0, 1'ini oluşturmaktadırlar.

Net istihdam değişim oranlarına göre ise çalışan sayılarındaki farklılık, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar Ve Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları ilk sıralara yükseltmektedir. Yöneticiler meslek grubu ise net istihdam değişimi ile paralel olarak yüzde - 0,2 net istihdam değişimi oranı ile son sırada yer almaktadır.

Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi	Şoför (Yolcu Taşıma)
Satış Danışmanı	İnşaat İşçisi
Kağıt İmal İşçisi	Animatör-Eğlence Hizmetleri
Garson (Servis Elemanı)	Yiyecek İçecek Müdürü
Mermer İşçisi	Taş Ayırıcı (Mermer, Granit)
Beden İşçisi (Genel)	Oda Görevlisi-Turizm
Süthane İşçisi	Beden İşçisi (İnşaat)
Mutfak Görevlisi	Barmen-Barmaid
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Sıvacı
Servis Komisi	Muhasebeci

Kaynak: İPA 2016

Muğla ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi, Satış Danışmanı ve Kâğıt İmal İşçisi olup, Şoför (Yolcu Taşıma), İnşaat İşçisi Animatör-Eğlence Hizmetleri mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Satış Danışmanı, Garson (Servis elemanı) ve Mutfak Görevlisi meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Buradan Muğla ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Bunun yanı sıra Muğla ilinde istihdam artışı beklenen Satış Danışmanı mesleği, Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinde de istihdam artışı beklenen ilk on meslek içerisinde yer almaktadır. Bu minvalde hem Muğla ili için hem de ülke geneli için bu meslekte daha fazla istihdam sağlanacağı öngörülmektedir.

Şekil 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

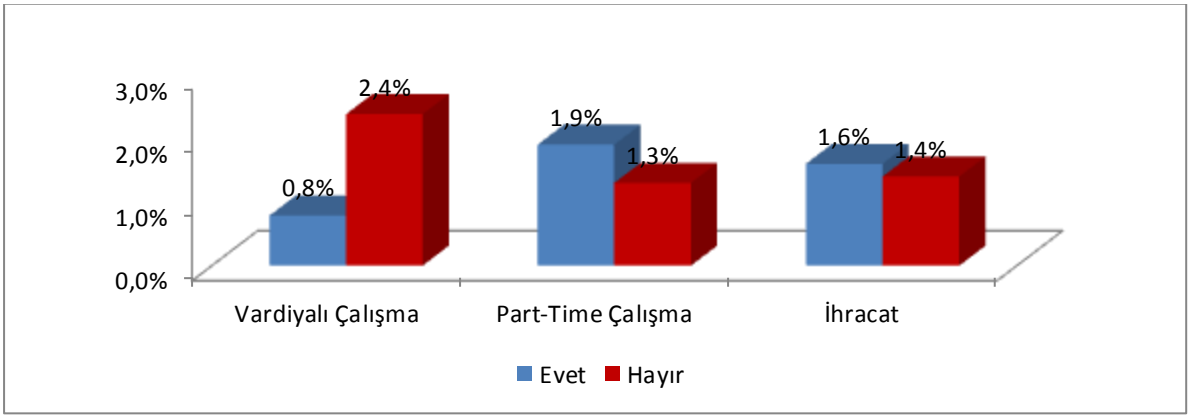

Kaynak: İPA 2016

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında vardiyalı çalışma, part-time çalışma veya ihracat yapma olmak üzere üç özelliğe sahip işverenlerin part-time çalışma ve ihracatta benzer eğilimler gösterdiği görmekteyiz. Muğla ili için yüzde 1,4 olan net istihdam değişim oranı vardır. Bu da vardiyalı çalışma, part-time çalışma veya ihracat yapan işverenlerin önümüzdeki dönem, bu üç özelliğe de sahip olmayan işverenlere nazaran daha düşük istihdam artışı beklediğini göstermektedir. Bu sonuç, Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerleri için de geçerli olup ülke geneli yüzde 2,8 net istihdam değişim oranından, bu üç özellikten birine sahip olan işyerlerinin net istihdam değişim oranları, daha düşük olarak hesaplanmıştır.

Şekil 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri

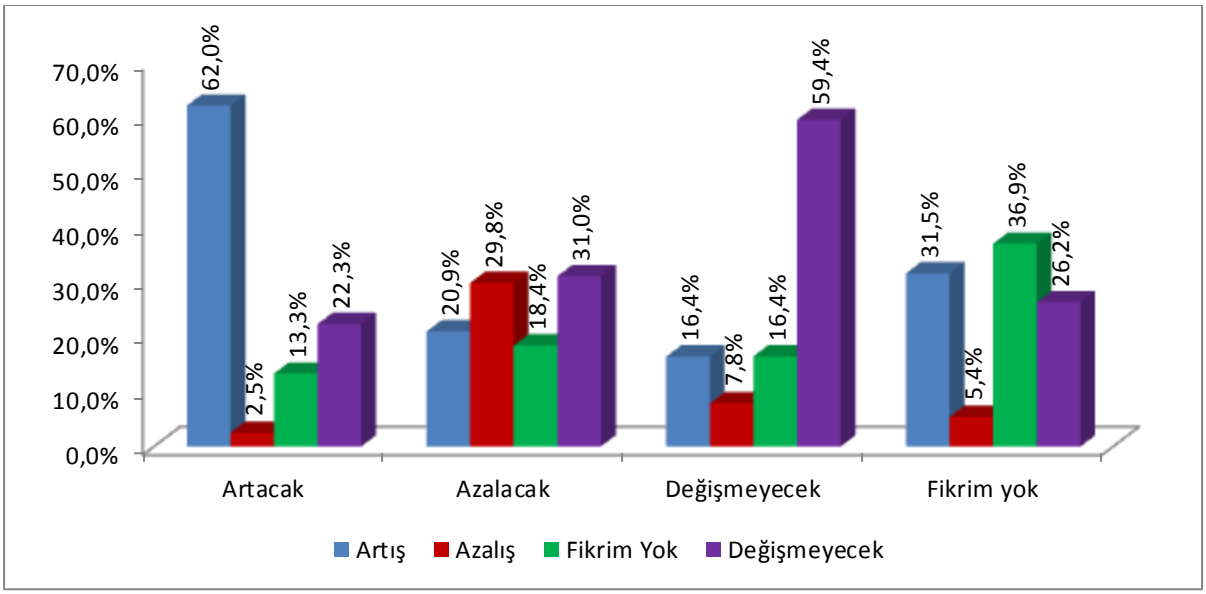

Kaynak: İPA 2016

Muğla ilinde işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentilerine göre beş yıl sonraki istihdam değişim beklentileri incelendiğinde işveren beklentilerinin birbirleriyle örtüştükleri görülmektedir. Bir yıl sonra artış bekleyen işverenlerin ise yüzde 62,0 'inin beş yıl sonrası için artış beklediği görülmekte iken yüzde 2,5'inin ise azalış beklediği görülmektedir. Buradan işverenlerin yüzde 2,5'inin önümüzdeki dönemde istihdam artışı beklerken uzun vadede azalış beklemekte oldukları anlaşılmaktadır.

Önümüzde ki dönemde istihdamın değişmeyeceğini ifade eden işverenler, toplam işverenlerin yüzde 59,4'ünü oluşturmaktadırlar.

İşverenlerin yüzde 36,9'luk kısmı ise bir yıl sonrası için istihdam artışı/azalışı hakkında herhangi bir öngörülerinin olmadığını beyan etmişlerdir. Önümüzdeki dönem için öngörüsü olmayanların da yüzde 36,9'u uzun vadede de herhangi bir tahminde bulunamamışlardır.

Bu minvalde araştırma sonuçlarına göre işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentileri ile beş yıl sonraki beklentileri birbirleriyle tutarlı olup önümüzdeki dönem için işveren hangi beklenti içindeyse beş yıl sonra da aynı eğilimde olduğu anlaşılmaktadır.

SONUÇ

2016 İşgücü Piyasası araştırmasıyla Muğla ilinde 20 üzeri çalışanı olan 1046 firma ziyaret edilmiş olup 955 firmayla işyeri bilgi formu düzenlenmiştir. Bu çalışmayla iş arayanların; yaş, cinsiyet, beceri, öğrenim durumları gibi talep özellikleri sorularak elde edilen verilerle çeşitli bilgilere ulaşılmıştır. Araştırmayla işveren ve işyeri özellikleri; meslek, meslek grupları ve sektör özellikleri ile çalışanın özellikleri arasında ilişki kurularak hem işverenler hem de çalışan ve iş arayan için açıklayıcı bilgiler derlenmiştir.

Muğla ilinde 2016 yılı Haziran ayı sonu itibariyle 2 bin 449 kayıtlı işsiz bulunmaktadır. Bu dönem içerisinde 757 kişi İŞKUR program ve kurslara katılmış olup kişilerin mesleklerini geliştirmeye değiştirmeye ve mesleklerinde yetkinlik kazanmalarına yardımcı olunmuştur.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında 3 bin 345 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2015 yılında yaklaşık 3 kat oranında artışla 9 bin 519'a yükselmiştir. Bu noktada SGK sorgulamalarından sonra kayıtlı işsiz sayısında kadınların erkeklere nazaran daha fazla yer alması ilk başta olumsuz gibi görünse de aslında daha fazla kadının yıllar içinde işgücü piyasasına katılması ve emeğini sunmak istemesi Muğla işgücü piyasası açısından önemli bir husustur.

İşgücü Piyasası araştırmasında işverenler 521 kişi açık iş talebinde bulunmuştur. Bu sayı 1113 kişi azalmıştır.

Muğla'da İşgücü Piyasasındaki eleman talebini tespit edebilmek için yapılan 2016 İşgücü Piyasası araştırmasına göre açık iş oranı geçen yıla göre 2,4 puan gerileyerek yüzde 1,5 olarak gerçekleşmiştir. Oransal olarak en fazla Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri sektöründe eleman talebinde bulunuluştur.

Muğla ilinde 2015 yılında 24 bin 836 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde olduğu gibi ilk 3 sırada Turizm ve Meslek Elemanı, Beden İşçisi (Genel) ve Temizlik Görevlisi mesleği yer almıştır. İl genelinde turizm sektörü ön planda olması nedeni ile eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin başında Garson (Servis Elemanı), Mermer işçisi, Bulaşıkçı ve Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı) gelmektedir.

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 3 bin 514 olan Muğla ilinde işe yerleştirilenlerin 1 bin 79'u erkeklerden, geri kalan 2 bin 435 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar özellikle 2012 ve 2014 yıllarında düşüş eğiliminde olmasına karşın daha sonra 2015 yılında artış göstermiştir. 2015 yılında Muğla ilinde 13 bin 971 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. Bu sayının yüzde 21,7'sini erkekler, yüzde 78,3 'ünü ise kadınlar oluşturmaktadır.

KAYNAKÇA

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

EKLER

EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2016 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 3.536 TL (üçbinbeşyüzotuzaltı Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

Işyerinin Yasal Unvanı :.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

CADDE/SOKAK :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı: ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kaşe: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayırsa 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(..... Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐

Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐ Mesleki Eğitim Kursu ☐

Kısa Çalışma Ödeneği ☐ Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

3

BÖLÜM I-MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli meslekî/teknik bilgi ve tecrübe			Ilgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz ** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık Işiniz Için Ne Kadar Süredir Eleman Arıyorsunuz? 1. 0-30 Gün 2. 31-89 Gün 3. 90+ Gün
				1	2	3	1	2	3	

*Önem derecesine göre EN FAZLA 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

5

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2017 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10)30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ ➡ **12.Soruya Geçiniz.**

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortamı ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

12) 5 yıl sonra işyerinizde çalışan sayısının ne yönde olmasını bekliyorsunuz?

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

13) 5 yıl sonra içinde bulunduğunuz sektörün durumunun nasıl olacağını bekliyorsunuz?

Daha iyi olacak ☐ Daha kötü olacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

14) 5 yıl içerisinde sektörünüzü değiştirmeyi düşünüyor musunuz?

Evet, düşünürüm ☐ Hayır, düşünmem ☐

15) İşbaşı Eğitim Programlarından yararlanma süresinin 6 aydan 12 aya çıkarılmasının istihdama etkisinin nasıl olacağını düşünüyorsunuz.

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐

16) Doğum sonrası Yarı Zamanlı Çalışmanın kadın istihdamını ne yönde etkileyeceğini belirtiniz.

Kadın istihdamını Arttıracak ☐ Kadın İstihdamını Azaltacak ☐ Değişmeyecek ☐

2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI

İl Adı	2_9	10_19	20+	Genel Toplam
ADANA	296	80	2.123	2.499
ADIYAMAN	25	19	349	393
AFYONKARAHİSAR	69	23	630	722
AĞRI	13	6	192	211
AKSARAY	44	10	326	380
AMASYA	33	8	257	298
ANKARA	976	446	6.765	8.187
ANTALYA	526	193	3.271	3.990
ARDAHAN	5	66	22	93
ARTVİN	20	3	120	143
AYDIN	154	36	960	1.150
BALIKESİR	174	58	1.070	1.302
BARTIN	18	9	221	248
BATMAN	20	21	498	539
BAYBURT	11	62	36	109
BİLECİK	26	9	222	257
BİNGÖL	14	15	244	273
BİTLİS	14	12	193	219
BOLU	44	13	274	331
BURDUR	34	10	225	269
BURSA	468	164	4.579	5.211
ÇANAKKALE	84	26	375	485
ÇANKIRI	20	5	115	140
ÇORUM	60	26	444	530
DENİZLİ	157	52	1.527	1.736
DİYARBAKIR	67	48	1.267	1.382
DÜZCE	51	19	442	512
EDİRNE	47	17	288	352
ELAZIĞ	48	31	544	623
ERZİNCAN	25	12	149	186
ERZURUM	53	24	473	550
ESKİŞEHİR	100	24	489	613
GAZİANTEP	231	71	1.799	2.101
GİRESUN	33	18	311	362
GÜMÜŞHANE	13	58	65	136
HAKKARİ	5	62	68	135
HATAY	145	42	1.109	1.296
IĞDIR	13	3	104	120
ISPARTA	44	15	307	366
İSTANBUL	3.655	1.289	7.670	12.614
İZMİR	791	241	5.760	6.792

İl Adı	2_9	10_19	20+	Genel Toplam
KAHRAMANMARAŞ	77	46	845	968
KARABÜK	28	6	263	297
KARAMAN	27	10	211	248
KARS	13	106	82	201
KASTAMONU	38	20	313	371
KAYSERİ	177	53	1.690	1.920
KIRIKKALE	28	8	204	240
KIRKLARELİ	45	16	311	372
KIRŞEHİR	16	10	154	180
KİLİS	6	62	73	141
KOCAELİ	252	100	3.160	3.512
KONYA	261	69	2.174	2.504
KÜTAHYA	56	16	473	545
MALATYA	64	26	639	729
MANİSA	195	42	1.173	1.410
MARDİN	19	25	581	625
MERSİN	187	66	1.924	2.177
MUĞLA	218	69	1.046	1.333
MUŞ	13	11	193	217
NEVŞEHİR	38	13	340	391
NİĞDE	46	13	241	300
ORDU	75	28	537	640
OSMANİYE	36	14	411	461
RİZE	28	19	308	355
SAKARYA	133	36	949	1.118
SAMSUN	147	35	1.054	1.236
SİİRT	8	12	166	186
SİNOP	29	5	143	177
SİVAS	62	26	513	601
ŞANLIURFA	86	75	1.191	1.352
ŞIRNAK	5	25	293	323
TEKİRDAĞ	139	46	1.455	1.640
TOKAT	44	20	372	436
TRABZON	91	50	1.058	1.199
TUNCELİ	6	77	48	131
UŞAK	41	20	438	499
VAN	43	23	549	615
YALOVA	33	10	318	361
YOZGAT	36	13	224	273
ZONGULDAK	59	17	457	533
Genel Toplam	**11.531**	**4.684**	**72.751**	**88.966**

EK 3- TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 12 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen

2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen

3. İlkokul

4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul

6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise

8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat

G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İş}g\text{ücü} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İş}sizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları iş gücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 8 Nisan – 6 Mayıs tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2014 yılı kayıtlarıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar: Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Dahil\ Olmayan\ N\text{ü}fus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus - \text{İş}g\text{ücü}}{Kurumsal\ Olmayan\ N\text{ü}fus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ İstihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ İstihdam}{Toplam\ İstihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü,

öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya\text{ş}\ Ba\text{ğ}ımlılık\ Oranı} = \frac{0-14\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus + 65\ Ya\text{ş}\ ve\ \text{ü}st\text{ü}\ N\text{ü}fus}{15-64\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.